EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 15.9.2021
COM(2021) 574 final

2021/0293 (COD)

Predlog

SKLEP EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o vzpostavitvi programa politike „Pot v digitalno desetletje“ do leta 2030

(Besedilo velja za EGP)

{SWD(2021) 247 final}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

Razlogi za predlog in njegovi cilji

Komisija je 9. marca 2021 sprejela sporočilo z naslovom Digitalni kompas do leta 2030: evropska pot v digitalno desetletje (v nadaljnjem besedilu: sporočilo o digitalnem kompasu)[1]. V njem je predstavila vizijo, cilje in možnosti za uspešno digitalno preobrazbo Evropske unije do leta 2030. Ta preobrazba je ključnega pomena tudi za prehod na podnebno nevtralno, krožno in odporno gospodarstvo. Cilj EU je, da bi bila digitalno suverena v odprtem in medsebojno povezanem svetu ter da bi si prizadevala za digitalne politike, ki ljudi in podjetja opolnomočajo, da izkoristijo humanocentrično trajnostno in uspešnejšo digitalno prihodnost. To vključuje obravnavo ranljivosti in odvisnosti ter pospeševanje naložb. Sporočilo je odziv na poziv Evropskega sveta za „digitalni kompas“ in nadgradnja digitalne strategije Komisije iz februarja 2020[2]. Komisija je predlagala, da bi se dogovorili o sklopu digitalnih načel, ki bi omogočila hiter začetek izvajanja pomembnih večdržavnih projektov, in da bi oblikovali zakonodajni predlog o zanesljivem upravljanju z mehanizmom spremljanja in sodelovanja z državami članicami za zagotovitev napredka – tj. program politike Pot v digitalno desetletje (v nadaljnjem besedilu: program politike).

Evropski svet je v izjavi z dne 25. marca 2021 poudaril, da je digitalna preobrazba zelo pomembna za okrevanje Unije, za njeno blaginjo, varnost in konkurenčnost in tudi za dobrobit naših družb. Poudaril je tudi, da je treba digitalno suverenost EU okrepiti v duhu samoodločanja in na odprt način tako, da bomo gradili na njenih prednostih in zmanjšali njene pomanjkljivosti, ter s pametnim in selektivnim ukrepanjem, ob ohranjanju odprtih trgov in globalnega sodelovanja. Sporočilo Komisije z naslovom Digitalni kompas: evropska pot v digitalno desetletje je opredelil kot korak v smeri priprave načrta za digitalni razvoj EU v naslednjem desetletju. Pozval je, naj se to sporočilo nemudoma preuči, da bi lahko pripravili predvideni program politike Pot v digitalno desetletje. Poleg tega je Komisijo pozval, naj razširi nabor orodij politike Evropske unije za digitalno preobrazbo, tako na ravni Evropske unije kot na nacionalni ravni, ter uporabi vse razpoložljive instrumente s področja industrijske, trgovinske in konkurenčne politike, politike na področju znanj in spretnosti, izobraževanja ter raziskovalne in inovacijske politike, pa tudi dolgoročne instrumente financiranja, da bi olajšala digitalno preobrazbo.

V sporočilu o digitalnem kompasu je bilo tudi napovedano, da bo Komisija predstavila nabor digitalnih načel in pravic, vključen v slovesno medinstitucionalno izjavo Evropske komisije, Evropskega parlamenta in Sveta na podlagi predloga Evropske komisije. Predlog bo temeljil na izkušnjah evropskega stebra socialnih pravic in nedavnih pobudah držav članic na tem področju, zlasti na „Lizbonski deklaraciji – digitalna demokracija z namenom“, ki jo je začelo pripravljati portugalsko predsedstvo Sveta.

---

[1] Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z naslovom Digitalni kompas do leta 2030: evropska pot v digitalno desetletje (COM(2021) 118 final/2 z dne 9. marca 2021).

[2] Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z naslovom Oblikovanje digitalne prihodnosti Evrope (COM(2020) 67 final z dne 19. februarja 2020).

Namen programa politike Pot v digitalno desetletje je zagotoviti, da Evropska unija doseže cilje, usmerjene v digitalno preobrazbo naše družbe in gospodarstva v skladu z vrednotami EU, s čimer bo okrepila naš vodilni položaj na digitalnem področju ter spodbudila na humanocentrične, vključujoče in trajnostne digitalne politike, ki opolnomočajo državljane in podjetja. Cilj je zagotoviti digitalno preobrazbo EU v skladu s to vizijo z vzpostavitvijo jasnega, strukturiranega in sodelovalnega postopka za dosego takega rezultata.

Zato so v programu politike Pot v digitalno desetletje določeni konkretni digitalni cilji, ki naj bi jih Unija kot celota dosegla do konca desetletja, kot je bilo najprej opisano v sporočilu o digitalnem kompasu. V njem je nato določena nova oblika upravljanja skupaj z državami članicami, in sicer v okviru mehanizma letnega sodelovanja med institucijami Unije in državami članicami, da bi Unija skupaj dosegla svoj cilj. Digitalni cilji za leto 2030 temeljijo na štirih glavnih točkah, ki so digitalna znanja in spretnosti, digitalna infrastruktura, digitalizacija podjetij in javnih storitev.

V jutrišnjem svetu bodo osnovna in napredna digitalna znanja in spretnosti ključni za krepitev naše kolektivne odpornosti kot družbe: le digitalno opolnomočeni in sposobni državljani ter visoko usposobljena delovna sila na digitalnem področju imajo lahko usodo v svojih rokah in zaupajo svojim sredstvom, vrednotam in odločitvam. Medtem ko si v skladu z akcijskim načrtom za evropski steber socialnih pravic in akcijskim načrtom za digitalno izobraževanje[3] seveda prizadevamo, da bi imeli vsi prebivalci Evropske unije osnovna digitalna znanja in spretnosti, je v programu politike Pot v digitalno desetletje predviden cilj, da bo imelo do leta 2030 80 % ljudi, starih od 16 do 74 let, vsaj osnovne digitalne spretnosti in znanja. Poleg tega morata digitalno usposabljanje in izobraževanje podpreti delovno silo pri pridobivanju specializiranih digitalnih znanj in spretnosti, ki bodo ljudem omogočila, da se zaposlijo na kakovostnih delovnih mestih in uspešne poklicne poti. Prav tako bo bistveno, da se kot pomemben sestavni del zaščite EU pred kibernetskimi grožnjami obravnava veliko pomanjkanje znanj in spretnosti na področju kibernetske varnosti med delovno silo v EU. Zato bo EU poleg cilja v zvezi z osnovnimi digitalnimi znanji in spretnosti, ki je določen v akcijskem načrtu za evropski steber socialnih pravic, poskušala doseči cilj 20 milijonov zaposlenih strokovnjakov s področja informacijske in komunikacijske tehnologije, pri čemer se bo razlika med deležem žensk in moških zmanjšala.

Če so znanja in spretnosti nujen pogoj, pa so za izkoriščanje prednosti digitalizacije, nadaljnji tehnološki razvoj in vodilni položaj Evrope na digitalnem področju bistveni trajnostna digitalna infrastruktura za povezljivost, mikroelektronika in zmožnost obdelave obsežnih podatkov. Odlična in varna povezljivost za vse in povsod v Evropi, vključno s podeželskimi in oddaljenimi območji[4], bo vsem evropskim državljanom in podjetjem omogočila, da v celoti izkoristijo možnosti digitalnega desetletja. Družbene potrebe po pasovni širini za prenos in nalaganje se stalno povečujejo. Do leta 2030 bi morala biti omrežja z gigabitno hitrostjo pod dostopnimi pogoji na voljo za vse, ki jih potrebujejo ali si želijo tako zmogljivost, in za vsa naseljena območja, pokrita z omrežjem 5G. Enako so mikroprocesorji na začetku večine ključnih strateških vrednostnih verig, kot so povezani avtomobili, telefoni, internet stvari, visokozmogljivostni računalniki, robni računalniki in umetna inteligenca. Zato bi morala proizvodnja najsodobnejših in trajnostnih polprevodnikov v Evropi, vključno s procesorji, do leta 2030 predstavljati vsaj 20 % vrednosti svetovne proizvodnje (tj. proizvodne zmogljivosti

[3] Akcijski načrt za digitalno izobraževanje 2021–2027 – Novi temelji za izobraževanje in usposabljanje v digitalni dobi (COM(2020) 624 final).

[4] Dolgoročna vizija za podeželska območja EU (COM(2021) 345 final).

za vozlišča, manjša od 5 nm, pri čemer je cilj doseči vozlišča velikosti 2 nm, ki bodo desetkrat bolj energijsko učinkovita kot danes). Poleg tega bi moralo biti v EU do leta 2030 uvedenih 10 000 izredno varnih in podnebno nevtralnih robnih vozlišč[5], ki bodo razporejena tako, da bo zagotovljen dostop do podatkovnih storitev z nizko latenco, ne glede na to, kje se podjetja nahajajo.

Vsa navedena tehnologija bo poleg omogočitvenih dejavnikov v središču novih izdelkov, novih proizvodnih procesov in novih poslovnih modelov, ki bodo temeljili na pravični izmenjavi podatkov[6] v podatkovnem gospodarstvu. V tem pogledu ne sme biti zapostavljeno nobeno podjetje. Preobrazba podjetij bo odvisna od njihove zmožnosti, da hitro in široko sprejmejo nove digitalne tehnologije, tudi v industrijskih in storitvenih ekosistemih, ki trenutno še zaostajajo. To je zlasti pomembno za mala podjetja, ki so hrbtenica evropskega gospodarstva. Zato bi moralo do leta 2030 vsaj 75 % evropskih podjetij uporabljati storitve računalništva v oblaku, velepodatke in umetno inteligenco, več kot 90 % evropskih MSP pa doseči vsaj osnovno raven digitalne intenzivnosti. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti najnovejšim in prelomnim inovacijam, da bi se do leta 2030 podvojilo število samorogov v Evropi, in sicer s povečanjem nabora inovativnih podjetij EU v razširitveni fazi in izboljšanjem njihovega dostopa do financiranja.

Ne nazadnje bi morali biti do leta 2030 demokratično življenje in javne storitve na spletu v celoti dostopni vsem, vsi ljudje pa bi morali uporabljati najboljše digitalno okolje, ki bo uporabnikom ponujalo učinkovite in prilagojene storitve in orodja z visokimi standardi glede varnosti in zasebnosti, ki bodo preprosti za uporabo. Uprava kot platforma je nov način oblikovanja digitalnih javnih storitev[7]. Cilj je, da bi bile do leta 2030 vse ključne javne storitve zagotovljene na spletu in dostopne evropskim državljanom in podjetjem, da bi vsi evropski državljani imeli dostop do svoje zdravstvene dokumentacije (elektronske evidence) in da bi 80 % državljanov bi uporabljalo digitalno identifikacijo[8].

Za dosego teh ciljev je potrebno skupno prizadevanje vseh držav članic in na ravni Unije, po potrebi s skupnimi naložbami. To bo mogoče uresničiti le na skladen, vključujoč in trajnosten način z namensko usklajenim zbliževanjem na ravni Unije. To je cilj novega sistema upravljanja, uvedenega s programom politike Pot v digitalno desetletje.

Zajema spremljanje napredka na digitalnem področju in poročanje o njem, kar bo predstavljeno v letnem poročilu o stanju digitalnega desetletja, ki se predloži Parlamentu in Svetu. Komisija bi ob tej priložnosti Svet in Parlament seznanila s svojo strateško presojo digitalne preobrazbe EU, državam članicam pa bi predstavila priporočene dejavnosti in ukrepe ali z njimi razpravljala o skupnih zavezah Komisije in držav članic.

---

5 „Robna vozlišča“ so računalniki, povezani z omrežjem, ki se nahajajo blizu fizične končne točke, na kateri se ustvarjajo podatki (ali na taki točki). Ta vozlišča zagotavljajo porazdeljeno obdelavo podatkov in zmožnosti shranjevanja z nizko latenco, ne da bi bilo treba podatke prenesti do oddaljenega centraliziranega podatkovnega središča ali infrastrukture oblaka.

6 Načela FAIR določajo, da bi moralo za take podatke načeloma veljati, da jih je mogoče enostavno najti (findable), da so dostopni (accessible) in interoperabilni (interoperable) ter da jih je mogoče ponovno uporabiti (reusable). https://www.force11.org/group/fairgroup/fairprinciples.

7 Glej tudi Berlinsko deklaracijo o digitalni družbi in na vrednotah temelječi digitalni upravi iz leta 2020.

8 Ta cilj bo pomagal doseči prihodnji predlog o evropskem zdravstvenem podatkovnem prostoru.

Za doseganje evropske vizije za digitalno desetletje so na štirih področjih digitalnega kompasa potrebne digitalne zmogljivosti, ki jih je mogoče zagotoviti le, če bodo države članice in EU združile sredstva. Da bi lahko bila industrija v vrhu inovacij in konkurenčna v svetovnem merilu ter da bi lahko Unija okrepila svojo digitalno suverenost, so bistvene naložbe v večdržavne projekte, ki imajo potreben obseg in kritično maso. Izziv pa ostaja, kako olajšati usklajevanje ter zagotoviti učinkovite in hitre postopke, tudi „z ustreznimi nosilci, s katerimi bi se podpirali večdržavni projekti“, kot je pozval Evropski svet, da bi se države članice spodbudilo, naj združijo moči. Čeprav je na voljo več instrumentov, obstajajo pomanjkljivosti v naboru instrumentov EU za združevanje financiranja držav članic, proračuna EU in zasebnih naložb za namene uvajanja in upravljanja infrastruktur ter storitev skupnega interesa zunaj raziskovalnega področja.

Zato je namen programa politike Pot v digitalno desetletje podpirati in usklajevati uvajanje in upravljanje večdržavnih projektov. Ta program ponuja pravno strukturo, ki omogoča hitro in prožno vzpostavitev in izvajanje projektov, ki jih financirajo več držav članic, Komisija, skupina EIB, javni in zasebni vlagatelji ter drugi zasebni subjekti, zlasti za uvajanje velikih digitalnih infrastruktur in/ali storitev po vseh državah, hkrati pa zagotavlja, da ostajajo odprti za vse zainteresirane države članice in subjekte.

Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike

S tem programom politike Pot v digitalno desetletje se dopolnjujejo, izpolnjujejo in uresničujejo vizija, cilji in ukrepi iz sporočila o digitalnem kompasu, njegov namen pa je krepiti in zagotavljati učinkovito izvajanje ukrepov iz strategije o oblikovanju digitalne prihodnosti Evrope[9] iz leta 2019. Ta predlog je prav tako skladen s sporočilom Komisije o posodobitvi nove industrijske strategije iz leta 2020[10], v katerem so opredeljena področja strateških odvisnosti, ki bi lahko povzročila ranljivosti, kot je pomanjkanje oskrbe ali tveganje glede kibernetske varnosti. Skladen je tudi s cilji opazovalnice EU za kritične tehnologije, katere namen je opredeliti sedanje in morebitne prihodnje digitalne strateške odvisnosti Unije ter prispevati k okrepitvi njene digitalne suverenosti.

Skladnost z drugimi politikami Unije

Ta sklep temelji tudi na obstoječih predlogih politike (npr. akt o upravljanju podatkov[11], akt o digitalnih storitvah[12], akt o digitalnih trgih[13] in predlogi iz strategije za kibernetsko varnost[14]) in instrumentih proračuna Unije (npr. kohezijski programi, Instrument za tehnično podporo,

9 Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z naslovom Oblikovanje digitalne prihodnosti Evrope (COM(2020) 67 final z dne 19. februarja 2020).

10 Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z naslovom Posodobitev nove industrijske strategije iz leta 2020: močnejši enotni trg za okrevanje Evrope (COM(2021) 350 final).

11 Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o evropskem upravljanju podatkov (akt o upravljanju podatkov) (COM(2020) 767 final).

12 Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o enotnem trgu digitalnih storitev (akt o digitalnih storitvah) in spremembi Direktive 2000/31/ES (COM(2020) 825 final).

13 Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o tekmovalnih in pravičnih trgih v digitalnem sektorju (akt o digitalnih trgih) (COM(2020) 842 final).

14 Skupno sporočilo Evropskemu parlamentu in Svetu: Strategija EU za kibernetsko varnost v digitalnem desetletju (JOIN(2020) 18 final).

program Digitalna Evropa[15], Obzorje Evropa[16] in program InvestEU[17]) ter na dodelitvi najmanj 20 % namenskih sredstev za digitalni prehod v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost[18]. Ta predlog je prav tako skladen s strategijo za varnostno unijo[19], programom znanj in spretnosti za Evropo ter akcijskim načrtom za digitalno izobraževanje[20], temelji pa na Poročilu o strateškem predvidevanju za leto 2021[21], ki podpira vodilno vlogo EU v svetu do leta 2050.

Ta predlog je prav tako skladen s pobudami, ki jih je Komisija predstavila v okviru svežnja o zelenem dogovoru[22].

Čeprav se program politike Pot v digitalno desetletje nanaša le na države članice EU, se bo vzporedno nadaljevalo sodelovanje s tretjimi državami, kot je prav tako določeno v sporočilu o digitalnem kompasu. Natančneje, pri sodelovanju s partnericami EU v okviru sosedske in širitvene politike se bodo obravnavali tudi pomembni vidiki navedenega programa politike, ki bo tudi podlaga za to sodelovanje, kar bo, kjer je ustrezno, utrlo pot celovitemu vključevanju.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

Pravna podlaga

Pravna podlaga za ta sklep je člen 173(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU).

V členu 173(3) PDEU je določeno, da se lahko Evropski parlament in Svet po rednem zakonodajnem postopku in po posvetovanju z Ekonomsko-socialnim odborom odločita za posebne ukrepe v podporo ukrepanju držav članic za zagotovitev, da so vzpostavljeni pogoji, ki so potrebni za konkurenčnost industrije Unije. Pravna podlaga je ustrezna, ker je ta sklep namenjen pospešitvi digitalne preobrazbe industrije EU, okrepitvi digitalne suverenosti, povečanju industrijskih zmogljivosti, lažjemu razvoju inovativnih zagonskih podjetij ter malih in srednjih podjetij (MSP), pa tudi spodbujanju novih naložb v inovacije, raziskave in tehnološki razvoj.

V tem okviru je zlasti pomembno, da so v uredbi o mehanizmu za okrevanje in odpornost določene reforme in naložbe v digitalno tehnologijo, infrastrukturo, znanja in spretnosti ter postopke, da se izboljša svetovna konkurenčnost Unije ter pripomore k njeni večji odpornosti, inovativnosti in manjši odvisnosti z diverzifikacijo ključnih dobavnih verig. Reforme in naložbe bi morale zlasti spodbujati digitalizacijo storitev, razvoj digitalne in podatkovne infrastrukture, grozde in vozlišča za digitalne inovacije ter odprte digitalne rešitve. Pri digitalnem prehodu bi bilo treba spodbujati tudi digitalizacijo MSP. Naložbe v digitalne

---

15 Uredba (EU) 2021/694 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2021 o vzpostavitvi programa Digitalna Evropa in razveljavitvi Sklepa (EU) 2015/2240 (UL L 166, 11.5.2021, str. 1).

16 Uredba (EU) 2021/695 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. aprila 2021 o vzpostavitvi okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa, določitvi pravil za sodelovanje in razširjanje rezultatov ter razveljavitvi uredb (EU) št. 1290/2013 in (EU) št. 1291/2013 (UL L 170, 12.5.2021, str. 1).

17 Uredba (EU) 2021/523 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. marca 2021 o vzpostavitvi Programa InvestEU in spremembi Uredbe (EU) 2015/1017 (UL L 107, 26.3.2021, str. 30).

18 Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17).

19 Sporočilo o strategiji EU za varnostno unijo (COM(2020) 605 final).

20 Sporočilo o akcijskem načrtu za digitalno izobraževanje 2021–2027 (COM(2020) 624 final).

21 Poročilo o strateškem predvidevanju za leto 2021 – Zmogljivost in svoboda ukrepanja EU (COM(2021) 750 final z dne 8. septembra 2021).

22 https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_sl.

tehnologije bi morale spoštovati načelo interoperabilnosti in energijsko učinkovitost, biti skladne z varstvom osebnih podatkov, omogočati udeležbo MSP in zagonskih podjetij ter spodbujati uporabo odprtokodnih rešitev.

Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)

Pobuda spada na področje deljene pristojnosti, na katerem bi bilo treba obravnavati pomembne čezmejne in nadnacionalne težave.

Za digitalno preobrazbo, ki se nanaša na vsa področja politike, sta potrebna skupno ukrepanje različnih deležnikov in sodelovanje držav članic, tudi čezmejno. Na izzive pri doseganju ciljev se bo treba hitro in usklajeno odzvati na ravni EU. Strinjanje s skupnimi načeli in cilji, združevanje virov, krepitev zmogljivosti in široka uvedba po vsej Uniji lahko okrepijo celotno gospodarstvo EU, Uniji pa omogočijo, da postane konkurenčna na svetovni ravni in oblikuje svetovno digitalno preobrazbo, vpeto v temeljne vrednote in pravice EU. Če ne bo naložb in uvajanja tehnologij ter razvoja digitalnih znanj in spretnosti za opolnomočenje državljanov, da bi v celoti izkoristili digitalne tehnologije, bi se lahko omejila zmožnost EU za reševanje perečih podnebnih in drugih izzivov na področju trajnostnosti.

Ukrepanje na ravni EU je jasno najboljši način za spodbujanje evropskih akterjev k uresničevanju skupnih vizij in ciljev ter sprejemanju skupnih tehnoloških časovnih načrtov, ki zagotavljajo podlago za globalne standarde in norme. To je ključno za ustvarjanje ekonomij obsega in razpona ter kritične mase, potrebne za najnovejše zmogljivosti, s čimer se omejijo (če že ne odpravijo) razdrobljenost prizadevanj v EU in manj optimalne nacionalne rešitve.

Pričakuje se, da bo ta nova oblika upravljanja z okvirom za poročanje ter delujočim mehanizmom spremljanja in sodelovanja med državami članicami in Komisijo državam članicam in deležnikom prinesla širše gospodarske, socialne in okoljske koristi. Trden mehanizem spremljanja in sodelovanja bo pomagal zagotoviti, da bodo EU in njene države članice skupaj dosegle cilje digitalnega desetletja ter poiskale usklajene in učinkovite rešitve za skupne izzive na cenovno ugoden način. Z obsežno dejavnostjo poročanja se bo zagotovila preglednost za vse deležnike. To je nujno glede na to, da je za digitalno preobrazbo v naslednjem desetletju potrebnih veliko naložb.

Sorazmernost

Ta predlog temelji na obstoječih pobudah politike in pravnih okvirih ter je sorazmeren za dosego svojih ciljev. Program politike, ki ga v celoti podpira Evropski svet, dopolnjuje sporočilo o digitalnem kompasu, v katerem je bila napovedana njegova priprava.

Poleg tega ne presega tistega, kar je potrebno za dosego njegovih ciljev, saj uvaja nov mehanizem za strukturirano in pregledno sodelovanje med državami članicami in Komisijo, kar bi moralo zagotoviti dogovorjene politike, ukrepe in dejavnosti, ki bi morali biti vzpostavljeni na nacionalni ravni in ravni Unije. V tem predlogu je nadalje določeno, da lahko Komisija državam članicam priporoči, katere politike, ukrepe in dejavnosti bi bilo treba sprejeti na ravni Unije in nacionalni ravni, zlasti tistim državam članicam, ki ne kažejo zadostnega napredka pri doseganju zastavljenih ciljev ali v katerih so bile na podlagi poročila o stanju digitalnega desetletja in nadaljnjega postopka sodelovanja odkrite vrzeli. Kadar država članica ne sprejme prilagoditev svojega nacionalnega strateškega časovnega načrta za digitalno desetletje, tako da se upoštevajo politike, ukrepi in dejavnosti, ki jih je priporočila Komisija, ali če se razlogi, zakaj tega ni storila, ne štejejo za zadostne, lahko Komisija sprejme priporočilo, vključno s posebno analizo vpliva te neprilagoditve na doseganje digitalnih in drugih ciljev na ravni Unije. Države članice bi morale taka priporočila čim bolj

upoštevati, če pa se odločijo, da priporočila ali njegovega bistvenega dela ne bodo obravnavale, bi morale pojasniti razloge za to in jih objaviti.

Izbira instrumenta

V sporočilu o digitalnem kompasu je sklic na digitalni kompas v obliki programa digitalne politike, ki bi ga morala Evropski parlament in Svet sprejeti po rednem zakonodajnem postopku.

Ker je program politike Pot v digitalno desetletje naslovljen predvsem na države članice ter vzpostavlja mehanizem sodelovanja med Komisijo in državami članicami, je sklep najustreznejši pravni instrument. S sklepom bo mehanizem spremljanja in sodelovanja, ki vključuje Komisijo in države članice, postal zavezujoč, da bi se podprli in dosegli okvirni cilji EU iz Sklepa. Sklep ima takojšnje neposredne učinke na naslovnike.

Zato je predlagano, da se program politike Pot v digitalno desetletje sprejme v obliki sklepa na podlagi člena 288(4) PDEU. Tak sklep, ki je v celoti zavezujoč, določa naslovnike in je zavezujoč le zanje.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

Posvetovanja z deležniki

Komisija je deležnike in državljane spodbudila k zagotovitvi prispevkov o namenu in področju uporabe programa politike, pa tudi konkretnih ukrepih v okviru programa ter je upoštevala prejete povratne informacije. Objavila je časovni načrt[23] za štiritedensko obdobje zagotavljanja povratnih informacij (med 24. junijem in 22. julijem 2021). Poleg tega je začela šesttedensko ciljno usmerjeno javno posvetovanje[24] (med 22. junijem in 3. avgustom 2021), da so lahko vsi deležniki prispevali svoja mnenja ter da je izmerila in pridobila podporo različnih deležnikov za pripravo programa politike. Za interakcijo z deležniki o specifičnih vprašanjih je bil ustvarjen tudi prostor na platformi Futurium[25]. Da bi Komisija zagotovila čim obsežnejšo vključenost vseh ustreznih deležnikov, vključno s predstavniki industrije, družbe, Evropskega parlamenta in držav članic, je organizirala tudi dogodek na visoki ravni (zbor za digitalne tehnologije, ki je potekal 1. junija), začela medinstitucionalno razpravo s sozakonodajalcema (Evropskim parlamentom in Svetom) ter opravila posvetovanje z Evropskim ekonomsko-socialnim odborom in Evropskim odborom regij.

Deležniki, vključeni v posvetovanje, so na splošno podprli pobudo Komisije in njeno namero, da bi digitalno ambicijo EU preoblikovala v konkretni mehanizem spremljanja in poročanja. Komisijo podpirajo pri tem naslednjem koraku določitve namenskega mehanizma spremljanja in sodelovanja, da bi organizirala sodelovanje med institucijami Unije in državami članicami. Na ravni EU bi bilo treba uskladiti in okrepiti obstoječe strukture, spremljanje in poročanje, zato bi strukturirano sodelovanje in spremljanje napredka ter poročanje o njem dodalo precejšnjo vrednost skupni viziji za Evropo, pripravljeno na digitalno dobo.

---

23 https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13089-Program-politike-kompas-za-digitalno-desetletje_sl

24 https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/consultations/consultation-and-discussion-forum-eus-2030-digital-decade-vision.

25 https://futurium.ec.europa.eu/en/digital-compass?language=sl.

Mnogi anketiranci so poudarili, da je uspeh digitalne preobrazbe tesno povezan s tehnologijami, opredeljenimi v digitalnem kompasu. Izbrane glavne točke so primerne, dobro uravnotežene in dovolj konkretne. S prihodnjim programom politike se bo po njihovem mnenju uvedel nov mehanizem spremljanja in sodelovanja za tesno sodelovanje in učinkovito usklajevanje med Komisijo in državami članicami. Ta strateški pristop je bistven, da se vzpostavijo ustrezne povezave med državami članicami na politični in strokovni ravni za uspešno izvajanje večnacionalnih projektov. Anketiranci menijo, da bi morale države članice in Komisija poleg ciljev storiti več za spodbujanje in usklajevanje naložb na ravni EU v zvezi z nekaterimi prednostnimi nalogami, ki izhajajo iz širše digitalne agende EU. Da bi bila digitalna preobrazba po vsej EU celovita in uspešna ter da bi imeli od nje koristi evropski državljani, podjetja in javna uprava, je potreben celovit in prilagojen regulativni okvir. Zasebnim in javnim akterjem bo prinesla potrebno prepoznavnost in varnost pri izvajanju vzvodov za dosego skupnih digitalnih ciljev za leto 2030. Podpiranje in spodbujanje interakcije pri sodelovanju ter izmenjave dobrih praks med državami članicami so po mnenju številnih anketirancev prednostni ukrep za hitrejši napredek pri doseganju ciljev digitalnega desetletja.

Nekateri anketiranci so tudi poudarili, da bi bilo treba prednostno obravnavati prispevek k družbenim ciljem višjega reda, in sicer z rednim ocenjevanjem učinka digitalne preobrazbe na družbene cilje, saj sta kakovost in usmeritev digitalne rasti prav tako pomembni, zagotoviti pa ju je treba s strateškimi prednostnimi nalogami in načeli, ki se bodo uporabljali skupaj s količinskimi kazalniki. Mnogi so poudarili, da je treba upoštevati in bolje presojati okoljske vplive digitalizacije pri digitalni preobrazbi, da bi se ti vplivi zmanjšali, hkrati pa, da bi digitalne tehnologije podpirale zeleni prehod.

Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj

Komisija se je oprla na trden in obsežen sklop dokazov, ki podpirajo pristop iz sporočila o digitalnem kompasu, uresničen s tem programom politike Pot v digitalno desetletje.

Kar zadeva cilje in kazalnike, program politike temelji zlasti na izboljšanem indeksu digitalnega gospodarstva in družbe, ki je sestavljen indeks, s katerim se spremlja digitalna uspešnost Evrope in sledi razvoju držav članic EU na področju digitalne konkurenčnosti, vključno z analizo nacionalnih digitalnih politik. K postopku zbiranja ustreznih podatkov prispevajo tudi ključne študije, v katerih se zbirajo podatki za indeks digitalnega gospodarstva in družbe o širokopasovni pokritosti in cenah, primerjalni analizi e-uprave in raziskavi podjetij. Preglednice digitalne odpornosti[26] zagotavljajo celostni vidik digitalnih ranljivosti in zmogljivosti EU, povezan tudi z drugimi razsežnostmi odpornosti (zeleno, socialno, gospodarsko in geopolitično).

V študiji, ki jo je septembra 2020 objavil McKinsey[27], je tako kot v številnih drugih študijah, na katere se sklicuje Sporočilo, predstavljena posodobljena in poglobljena analiza prihodnjih izzivov EU pri njeni digitalni preobrazbi in potrebnih ukrepov, da bi se ta čim bolje izkoristila.

[26] Preglednice odpornosti | Evropska komisija (europa.eu).

[27] Poročilo McKinsey, Shaping the digital transformation in Europe, september 2020.

Ocena učinka

Glede na smernice iz zbirke orodij za boljše pravno urejanje se Komisiji ocena učinka ni zdela potrebna, pač pa je namesto tega predlogu sklepa priložila delovni dokument služb Komisije. V sporočilu z naslovom Digitalni kompas do leta 2030: evropska pot v digitalno desetletje, ki ga je podprl Evropski svet, je bil že opisan podroben mehanizem spremljanja in sodelovanja, ki je bil natančno upoštevan tudi v predlogu sklepa. Ker je bila v Sporočilu trdno določena vrsta elementov (npr. cilji, mehanizem spremljanja in sodelovanja, okvir za izvajanje večdržavnih projektov), je ostalo zelo malo manevrskega prostora glede možnosti politike, katerih analiza je v središču ocene učinka.

V predlogu sklepa so v skladu s Sporočilom navedeni skupni digitalni cilji v skladu s štirimi glavnimi točkami, da bi se ambicija EU za uspešno digitalizirano Unijo do leta 2030 pretvorila v skupne konkretne cilje. V predlogu sklepa je določeno le, kako se bodo cilji merili. Poleg tega nova oblika upravljanja z mehanizmom spremljanja in sodelovanja temelji zlasti na že obstoječem indeksu digitalnega gospodarstva in družbe, tj. sestavljenem indeksu, s katerim se spremlja digitalna uspešnost EU, ki bo okrepljen, da bo odražal nove cilje. V predlogu sklepa je določen mehanizem spremljanja in sodelovanja, katerega namen je omogočiti spremljanje napredka pri doseganju ciljev, morebitni konkretni ukrepi, ki bi lahko bili predlagani na podlagi spremljanja, pa bodo šele rezultat vsakokratnega postopka sodelovanja med Komisijo in državami članicami, ki naj bi potekal naknadno, v obliki priporočenega ukrepanja. Konkretne ukrepe bo nujno mogoče opredeliti šele po vzpostavitvi mehanizma spremljanja in sodelovanja ter zlasti kot rezultat postopka spremljanja, zato natančnega učinka programa v tem posebnem vidiku ni mogoče opredeliti vnaprej.

Ker je spekter pomemben dejavnik, ki omogoča napredek pri doseganju ciljev digitalnega desetletja, zlasti pri doseganju varne, učinkovite in trajnostne digitalne infrastrukture, bi morale države članice poročati tudi o svojih sprejetih in prihodnjih politikah in ukrepih v zvezi z razpoložljivostjo in možnostjo uporabe radiofrekvenčnega spektra za obstoječe uporabnike ter morebitne vlagatelje in operaterje. Komisija bi lahko pripravila smernice o tem, kako najbolje organizirati take politike in ukrepe za izpolnitev splošnih in digitalnih ciljev iz tega sklepa. To ne posega v možnost Komisije, da predlaga nove strateške usmeritve ali mehanizme za politiko spektra v skladu s členom 4(4) Direktive (EU) 2018/1972 z dne 11. decembra 2018.

V programu politike Pot v digitalno desetletje je tudi predviden mehanizem za pravno strukturo, ki omogoča hitro in prožno vzpostavitev in izvajanje večdržavnih projektov, zlasti za uvajanje digitalne infrastrukture in/ali storitev velikega obsega v več državah. Omogočeno bi moralo biti združevanje sredstev iz programa Unije, ki se upravlja centralno, in sredstev, ki jih dodelijo države članice, kar pod določenimi pogoji vključuje prispevke iz mehanizma za okrevanje in odpornost, kot je pojasnjeno v delu 3 smernic Komisije za države članice o načrtih za okrevanje in odpornost[28]. Pravna struktura bo zagotavljala standardne sporazume, ki urejajo skupna vprašanja, kot so vodenje projekta, odgovornost, lastništvo in upravljanje podatkov, ter združevanje različnih virov financiranja, ki lahko med drugim vključujejo neposredno in posredno upravljane programe Unije, prispevke držav članic in zasebna finančna sredstva. To bo ena od možnosti za izvajanje večdržavnih projektov, mehanizem pa bo za države članice ostal prostovoljen. V tem programu politike pa ne bodo določene natančne podrobnosti glede financiranja in izvajanja določenih projektov in sodelovanja v njih

[28] Bruselj, SWD(2021) 12 final z dne 22. januarja 2021.

niti posebna področja. To bo na voljo šele v prihodnjih letih in bo odvisno od podpore držav članic.

Kot je razvidno iz navedenega, predlog ne določa konkretnih vsebinskih odločitev politike, pač pa metodološki okvir in okvir upravljanja, ki je nepristranski glede prihodnjih konkretnih ukrepov, ki temeljijo na njem. Podrobnosti o učinkih predlaganega okvira so odvisne od njegovega nadaljnjega izvajanja (in s tem operacionalizacije) na ravni EU in nacionalni ravni. Komisija je na podlagi navedenega obstoječe dokaze strnila v delovnem dokumentu služb Komisije, ki je priložen predlogu. V tem delovnem dokumentu je zlasti glede večdržavnih projektov prikazano, prvič, da je potreben postopkovni okvir za pospešitev izvajanja takih projektov in, drugič, da je treba državam članicam omogočiti, da take projekte izvajajo z novim instrumentom, ki ga lahko uporabijo, če za določen večdržavni projekt ni primeren noben obstoječ instrument. Ta novi instrument, tj. Konzorcij evropske digitalne infrastrukture, ne vključuje dejanske ustanovitve novega organa Unije in ni namenjen točno določenemu večdržavnemu projektu, pač pa se z njim odpravlja vrzel v zbirki orodij EU za združevanje financiranja držav članic, proračuna EU in zasebnih naložb za namene uvajanja in upravljanja infrastrukture ter storitev skupnega interesa zunaj raziskovalnega področja.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Predlog ne vpliva na proračun EU. Natančneje, nove naloge Komisije, povezane z njeno vlogo pospeševalke večdržavnih projektov, se bodo izvajale z uporabo sredstev, ki bi bila sicer porabljena za zagotovitev *ad hoc* podpore za projekte držav članic na področjih, zajetih z večdržavnimi projekti. Z združevanjem teh razpršenih sredstev bo zagotovljena večja učinkovitost brez dodatnih stroškov za proračun Unije.

5. DRUGI ELEMENTI

Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja

Spremljanje izvajanja, ocenjevanje in poročanje so podrobneje predstavljeni v opisih posameznih določb v nadaljevanju. Komisija bo Evropskemu parlamentu in Svetu v bistvu letno poročala o napredku programa politike Pot v digitalno desetletje v **poročilu o stanju digitalnega desetletja**. Na podlagi tega poročila pa bodo Komisija in države članice vzpostavile mehanizem spremljanja in sodelovanja, ki je podrobneje predstavljen v opisih posameznih določb v nadaljevanju.

Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga

Predmet urejanja in področje uporabe Sklepa sta določena v **členu 1**, ki vzpostavlja program politike Pot v digitalno desetletje, vključno s povezanim mehanizmom spremljanja in sodelovanja ter spremljanjem. V **členu 2** so opisani splošni cilji Sklepa, ki zajemajo spodbujanje na humanocentričnega, varnega in odprtega digitalnega okolja; krepitev kolektivne odpornosti držav članic; zagotavljanje varne in dostopne digitalne infrastrukture; spodbujanje uvajanja in uporabe digitalnih zmogljivosti; zagotavljanje dostopnosti demokratičnega življenja in javnih storitev na spletu; zagotavljanje, da digitalna infrastruktura in tehnologije postanejo bolj trajnostne, energijsko učinkovite in gospodarne z viri ter da se z upoštevanjem vseh obstoječih politik, pomembnih za dosego digitalnih ciljev, v celoti prispeva k digitalnemu prehodu.

Člen 3 vsebuje opredelitve določenih pojmov, ki se uporabljajo v Sklepu.

Člen 4 določa cilje, glede katerih bi morale institucije Unije in države članice sodelovati in ki so določeni v skladu s štirimi „glavnimi točkami“, in sicer: digitalno usposobljeno prebivalstvo in visoko usposobljeni strokovnjaki na digitalnem področju, varna in učinkovita trajnostna digitalna infrastruktura, digitalna preobrazba podjetij ter digitalizacija javnih storitev. Štiri glavne točke sestavlja več razsežnosti in podrazsežnosti. Komisija bi morala cilje do junija 2026 pregledati, da bi ocenila tehnološki, gospodarski in družbeni razvoj.

Napredek pri doseganju ciljev na ravni Unije se bo spremljal (**člen 5**) z indeksom digitalnega gospodarstva in družbe. Zato bo del razsežnosti in kazalnikov indeksa digitalnega gospodarstva in družbe usklajen s cilji iz Sklepa. Spremljanje doseganja ciljev za leto 2030 temelji na ključnih kazalnikih uspešnosti, ki jih Komisija v posvetovanju z državami članicami vsako leto opredeli v indeksu digitalnega gospodarstva in družbe, ter na predvidenih začrtanih poteh na ravni EU, ki jih Komisija opredeli v tesnem sodelovanju z državami članicami. Komisija je pooblaščena, da z izvedbenim aktom oblikuje seznam ključnih kazalnikov uspešnosti za spremljanje posameznega digitalnega cilja, če je to potrebno za učinkovito spremljanje ali upoštevanje tehnološkega razvoja. Spremljanje bi lahko zajemalo tudi prikaz rezultata v obliki „semaforja“, tj. sistem poročanja, pri katerem barve semaforja (zelena, rumena in rdeča) prikazujejo, ali so dejanski trendi, ki se spremljajo na ravni Unije, na dobri poti, da bo dosežen cilj določenega ključnega kazalnika uspešnosti, v primerjavi s predvidenim trendom.

Kot je opisano v **členu 6**, bo Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu letno poročala o napredku na področju digitalne preobrazbe Unije v poročilu o stanju digitalnega desetletja. V to poročilo bo vključen indeks digitalnega gospodarstva in družbe. Poročilo bo zajemalo digitalni prehod, zlasti napredek pri uresničevanju vizije do leta 2030 in ustreznih digitalnih ciljev, ter splošnejše izpolnjevanje splošnih ciljev in digitalnih načel, določenih v [vstavi naslov slovesne izjave]. Poročilo bo vključevalo tudi priporočene politike, ukrepe in dejavnosti, naslovljene na države članice, ter skupne zaveze, ki so jih predlagale in sprejele Komisija in države članice. Komisija lahko priporočeno ukrepanje v poročilu opredeli kot politike, ukrepe in dejavnosti, ki bi jih morale države članice izvesti glede področij, na katerih napredek pri doseganju digitalnih ciljev ni zadosten, vključiti pa bi jih bilo treba tudi v nacionalne strateške časovne načrte za digitalno desetletje držav članic. Pri vsakem takem priporočenem ukrepanju se bo upošteval rezultat sodelovalnega dialoga, med drugim pripombe držav članic, na podlagi prejšnjega poročila. Komisija lahko zlasti predlaga izvajanje posebnih regulativnih ukrepov ali javnih intervencij za spodbuditev dodatnih naložb v digitalne tehnologije in zmogljivosti, tudi z razvojem večdržavnih projektov.

V **členu 7** je določeno, da morajo države članice Komisiji najpozneje pet mesecev pred objavo poročila o stanju digitalnega desetletja predložiti nacionalne strateške časovne načrte za digitalno desetletje (v nadaljnjem besedilu: nacionalni strateški časovni načrti za digitalno desetletje). Države članice bodo v časovnih načrtih navedle glavne obstoječe in načrtovane politike, ukrepe in dejavnosti za dosego ciljev digitalnega desetletja; predvidene nacionalne začrtane poti na podlagi smernic, ki jih je v tesnem sodelovanju z državami članicami zagotovila Komisija; časovni razpored izvajanja načrtovanih politik, ukrepov in dejavnosti, vključno z oceno, kdaj naj bi te politike in ukrepi učinkovali na dosego ciljev; splošni pregled naložb, potrebnih za dosego ciljev, in prispevkov iz nacionalnih časovnih načrtov ter splošno oceno virov navedenih naložb. V nacionalne strateške časovne načrte za digitalno desetletje so lahko vključeni tudi predlogi večdržavnih projektov. Da bi se upoštevale ugotovitve iz letnega poročila o stanju digitalnega desetletja, bi morale države članice po potrebi predložiti prilagoditev svojih nacionalnih strateških časovnih načrtov za digitalno desetletje, ki vključujejo politike, ukrepe in dejavnosti, ki jih nameravajo sprejeti za spodbujanje napredka

na področjih, na katera se nanašajo digitalni cilji. Komisija bo državam članicam zagotovila smernice, ki jim bodo v pomoč pri pripravi nacionalnih strateških časovnih načrtov za digitalno desetletje, vključno s povezavo med predvidenimi začrtanimi potmi Unije in nacionalnimi začrtanimi potmi ter načinom, na katerega bi morale države članice predvidene začrtane poti Unije pretvoriti v nacionalne začrtane poti, pri katerih se upoštevajo različna nacionalna izhodišča, viri, primerjalne prednosti in drugi ustrezni dejavniki.

V **členu 8** je določeno letno sodelovanje med Komisijo in državami članicami, da bi se lahko cilji digitalnega desetletja dosegli s kombinacijo pobud Unije in ustreznih nacionalnih politik, tako da se upoštevajo čezmejne razsežnosti digitalnih politik in vseevropski cilji, zlasti razvoj notranjega trga. Države članice bodo tesno sodelovale s Komisijo pri opredelitvi načinov za odpravo pomanjkljivosti na področjih, na katerih ni bilo zadostnega napredka pri doseganju enega ali več digitalnih ciljev ali na katerih so iz zadnjega poročila o napredku in razpoložljivih podatkov razvidne precejšnje vrzeli in pomanjkljivosti. V tem okviru bodo morale države članice predstaviti politike in ukrepe, ki so jih načrtovale, sprejele ali izvedle.

Komisija in države članice bodo v okviru sodelovalnega dialoga proučile tudi, kako so skupaj in posamezno izvajale priporočene politike, ukrepe in dejavnosti iz poročila za prejšnje leto. Ocena bo zajemala učinke dejavnosti in ukrepov držav članic in/ali oceno, kdaj je verjetno pričakovati take učinke. Zajemala bo tudi potrebo po sprejetju ukrepov ali dejavnosti, s katerimi se prilagajajo ali dopolnjujejo že vzpostavljeni ukrepi ali dejavnosti.

Komisija in ena ali več držav članic bodo lahko kadar koli med letnim sodelovanjem sprejele skupne zaveze, vključno z vzpostavitvijo večdržavnih projektov, ter se dogovorile o ukrepih in dejavnostih na ravni Unije in nacionalni ravni, pri čemer bodo med drugim upoštevale izvajanje drugih digitalnih politik in pobud. Te skupne zaveze in drugi ukrepi bodo sprejeti zaradi napredka pri doseganju ciljev digitalnega desetletja v skladu s predvidenimi začrtanimi potmi iz poročila o stanju digitalnega desetletja. Komisija in posamezne države članice bodo lahko zahtevale, da se Komisija in države članice sestanejo. Tak sestanek bo organiziran zlasti, če bo država članica predlagala, da bi začela izvajati nov večdržavni projekt ali skupni ukrep, pri katerem je potrebno sodelovanje drugih držav članic. Zadevna država članica ali Komisija bo lahko tudi zahtevala začetek postopka medsebojnega strokovnega pregleda.

Člen 9 Komisiji omogoča, da sprejme posebna priporočila, če država članica ne spremeni nacionalnega strateškega časovnega načrta za digitalno desetletje v skladu s priporočenimi politikami, ukrepi in dejavnostmi ter ne zagotovi zadostnih pojasnil, zakaj ne namerava obravnavati priporočenega ukrepanja. Zadevna država članica bo morala tako priporočilo čim bolj upoštevati in pojasniti, kako ga namerava izvesti. Priporočila Komisije bodo predložena Evropskemu parlamentu in Svetu. Politike, ukrepi in dejavnosti iz poročila, ki jih bo priporočila Komisija, ter posebna priporočila Komisije bi morala dopolnjevati zadnja priporočila za posamezno državo, izdana v okviru evropskega semestra.

Komisija in države članice bodo sodelovale odprto, učinkovito in pregledno v okviru ustrezne strukture, ki jo vzpostavi Komisija (**člen 10**). Taka struktura bo tudi forum za medsebojne strokovne preglede med državami članicami. Poleg tega bodo Komisija in države članice zaradi zagotovitve preglednosti in udeležbe javnosti sodelovale tudi z vsemi zainteresiranimi deležniki (tudi na nacionalni, regionalni in lokalni ravni, zlasti z organi javnega sektorja za digitalno preobrazbo držav članic ter socialnimi partnerji, državljani in civilno družbo) (**člen 11**).

Člen 12, s katerim se začenja sklop določb o večdržavnih projektih, določa cilje, ki opredeljujejo večdržavni projekt. Ti cilji na najvišji ravni zajemajo prispevek projekta k doseganju ciljev digitalne preobrazbe Unije do leta 2030. Ta se nato izraža v bolj operativnih zahtevah. Člen 12 pooblašča Komisijo, da izdaja priporočila za vzpostavitev večdržavnega projekta ali države članice povabi k sodelovanju v takem projektu, pa tudi da v okviru skupne zaveze vzpostavi večdržavni projekt ali se mu pridruži. V **Prilogi** je določen okvirni seznam možnih področij dejavnosti, na katerih bi lahko bili vzpostavljeni večdržavni projekti.

V **členu 13** so določena pravila za izbor in izvajanje večdržavnih projektov. V tem členu je najprej določeno, da bo Komisija v poročilo o stanju digitalnega desetletja vključila prilogo, v kateri bo navedla strateška načela in prednostne naloge pri izvajanju večdržavnih projektov ter posodobljen seznam teh projektov, izbranih za izvajanje. Nato je naveden odprt seznam morebitnih izvedbenih instrumentov. Če se izberejo obstoječi izvedbeni instrumenti, ta sklep ne spreminja pravil, ki se uporabljajo za take instrumente, zato jih je treba v celoti spoštovati.

V **členu 14** je določen postopkovni okvir za pospešitev izvajanja večdržavnih projektov. Predviden je dvostopenjski usklajevalni mehanizem, ki se bo izvajal v tesnem sodelovanju med Komisijo in državami članicami. Na prvi stopnji so vse države članice povabljene, da izrazijo svoj interes za izvajanje posameznih večdržavnih projektov. Če je dovolj interesa držav članic, Komisija na drugi stopnji zagotovi smernice o mehanizmu izvajanja, ki je po njenem mnenju najustreznejši za izvajanje določenega projekta, in druge strateške vidike njegovega izvajanja. Med izvajanjem projekta se lahko zagotavljata tudi tehnična pomoč in druga podpora.

Člen 15 določa mehanizem izvajanja v obliki Konzorcija evropske digitalne infrastrukture. Pričakuje se, da se bo Konzorcij evropske digitalne infrastrukture uporabljal zlasti v primeru večdržavnih projektov, ki jih ni mogoče izvajati na podlagi obstoječih mehanizmov izvajanja. Kot je nadalje določeno v tem členu, bo Konzorcij evropske digitalne infrastrukture pravni subjekt. To pomeni, da je pri vlogi za nepovratna sredstva Unije vložnik sam Konzorcij evropske digitalne infrastrukture, ki se mora prijaviti sam, in sicer s predložitvijo predlogov na podlagi razpisa ali povabila organa, ki sredstva dodeljuje. Vloge ne more vložiti tretja oseba, npr. država članica v imenu Konzorcija evropske digitalne infrastrukture, razen za sporazume o nepovratnih sredstvih z več upravičenci.

Člen 16 določa, da se lahko Konzorcij evropske digitalne infrastrukture na zahtevo države članice ustanovi s sklepom Komisije, sprejetim po postopku komitologije.

V naslednjih členih so določena pravila, potrebna za nemoteno in prožno delovanje Konzorcija evropske digitalne infrastrukture. **Člen 17** obravnava pravila članstva, pri čemer so države članice, ki zagotavljajo finančne ali nefinančne prispevke, članice z glasovalno pravico, druge države članice pa so lahko opazovalke. **Člen 18** določa mehanizem upravljanja, v zvezi s katerim v natančno opisanih okoliščinah velja pravica Komisije do veta. **Člen 19** določa minimalne zahteve, ki jih mora izpolnjevati statut.

Pravila glede odgovornosti, ki se uporabljajo za Konzorcij evropske digitalne infrastrukture, so določena v **členu 20**, pravo, ki se uporablja, in sodna pristojnost v **členu 21**, pravila o prenehanju v **členu 22**, pravila o poročanju in nadzoru pa v **členu 23**.

2021/0293 (COD)

Predlog

SKLEP EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o vzpostavitvi programa politike „Pot v digitalno desetletje“ do leta 2030

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 173(3) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora[1],

ob upoštevanju mnenja Odbora regij[2],

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Komisija je v sporočilu z naslovom Digitalni kompas do leta 2030: evropska pot v digitalno desetletje z dne 9. marca 2021[3] (v nadaljnjem besedilu: sporočilo o digitalnem kompasu) predstavila svojo vizijo za leto 2030 o opolnomočenju državljanov in podjetij z digitalno preobrazbo. Pot Unije k digitalni preobrazbi gospodarstva in družbe bi morala vključevati digitalno suverenost, vključevanje, enakost, trajnostnost, odpornost, varnost, izboljšanje kakovosti življenja, spoštovanje pravic in pričakovanj državljanov ter bi morala prispevati k dinamičnima, z viri gospodarnima in pravičnima gospodarstvu in družbi v Uniji.

(2) Evropski svet je v izjavi z dne 25. marca 2021 sporočilo o digitalnem kompasu obravnaval kot korak v smeri priprave načrta za digitalni razvoj Evrope v naslednjem desetletju in potrdil v njem predstavljeno vizijo, vključno z zamislijo o programu politike z zanesljivo strukturo upravljanja in okvirom za lažje izvajanje večdržavnih projektov, ki so potrebni za digitalni prehod Evrope na ključnih področjih. Komisijo je tudi pozval, naj razširi nabor orodij politike Evropske unije za digitalno preobrazbo, tako na ravni Evropske unije kot na nacionalni ravni, ter uporabi vse razpoložljive instrumente s področja industrijske, trgovinske in konkurenčne politike, politike na področju znanj in spretnosti in izobraževanja ter raziskovalne in inovacijske politike, pa tudi dolgoročne instrumente financiranja, da bi omogočila digitalno preobrazbo.

---

1 UL C , , str. .

2 UL C , , str. .

3 Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z naslovom Digitalni kompas do leta 2030: evropska pot v digitalno desetletje (COM(2021) 118 final/2).

(3) Kot je opisano v sporočilu Komisije o posodobitvi nove industrijske strategije iz leta 2020[4], mora Evropska unija opredeliti sisteme kritičnih tehnologij in strateške sektorje, da bi se odpravile strateške pomanjkljivosti in odvisnosti z visokim tveganjem, ki bi lahko povzročile pomanjkanje oskrbe ali tveganja glede kibernetske varnosti, ter spodbujati digitalni prehod. S tem se poudarja, kako pomembno je, da države članice združijo moči in podprejo prizadevanja industrije za odpravo teh odvisnosti ter razvijejo strateške potrebe po zmogljivosti. To je tudi odziv na analizo iz Poročila o strateškem predvidevanju za leto 2021[5]. Komisija je v okviru mehanizma za okrevanje in odpornost ter priprave nacionalnih načrtov za okrevanje in odpornost spodbudila države članice, naj uskladijo svoja prizadevanja v korist večdržavnih projektov na digitalnem področju. S to izkušnjo se je pokazala potreba po tem, da Komisija podpre prizadevanja držav članic za usklajevanje in da ima Unija na voljo izvedbene mehanizme, ki olajšujejo skupne naložbe, za uresničitev večdržavnih projektov. V povezavi z drugimi pobudami Komisije, kot je opazovalnica za kritične tehnologije[6], bi bilo treba vzpostaviti strukturo upravljanja za izvajanje sporočila o digitalnem kompasu, ki bi morala Uniji pomagati opredeliti sedanje in morebitne prihodnje digitalne strateške odvisnosti ter prispevati h krepitvi njene digitalne suverenosti.

(4) V sporočilu Komisije o evropskem zelenem dogovoru[7] je bilo poudarjeno, da bi morala Evropa še povečati potencial digitalne preobrazbe, ki je ključni dejavnik pri doseganju ciljev zelenega dogovora. Unija bi morala spodbujati potrebno digitalno preobrazbo in vanjo vlagati, saj so digitalne tehnologije bistveni omogočitveni dejavnik za doseganje trajnostnih ciljev zelenega dogovora v številnih različnih sektorjih. Digitalne tehnologije, kot so umetna inteligenca, 5G, računalništvo v oblaku in računalništvo na robu ter internet stvari, lahko pospešijo in kar najbolj povečajo učinek politik za obvladovanje podnebnih sprememb in varstvo okolja. Digitalizacija prinaša tudi nove priložnosti za daljinsko spremljanje onesnaženosti zraka in vode ali za spremljanje in optimizacijo uporabe energije in naravnih virov. Evropa potrebuje digitalni sektor, ki v središče postavlja trajnostnost, kar zagotavlja, da bodo digitalna infrastruktura in tehnologije postale preverljivo bolj trajnostne, energijsko učinkovite in gospodarne z viri ter bodo v skladu z evropskim zelenim dogovorom prispevale k trajnostnima krožnima in podnebno nevtralnima gospodarstvu in družbi.

(5) Ukrepe iz sporočila o digitalnem kompasu bi bilo treba izvajati za okrepitev ukrepov, opredeljenih v strategiji Oblikovanje digitalne prihodnosti Evrope, ter na podlagi obstoječih instrumentov Unije (kot so kohezijski programi, Instrument za tehnično podporo, Uredba (EU) 2021/694 Evropskega parlamenta in Sveta[8], Uredba

---

4 Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij „Posodobitev nove industrijske strategije iz leta 2020: močnejši enotni trg za okrevanje Evrope“ (COM(2021) 350 final z dne 5. maja 2021).

5 Poročilo o strateškem predvidevanju za leto 2021 – Zmogljivost in svoboda ukrepanja EU (COM(2021) 750 final z dne 8. septembra 2021).

6 Akcijski načrt za sinergije med civilno, obrambno in vesoljsko industrijo, Ukrep 4 (COM(2021) 70 final z dne 22. februarja 2021).

7 Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij „Evropski zeleni dogovor“ (COM(2019) 640 final z dne 11. decembra 2019).

8 Uredba (EU) 2021/694 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2021 o vzpostavitvi programa Digitalna Evropa in razveljavitvi Sklepa (EU) 2015/2240 (UL L 166, 11.5.2021, str. 1).

(EU) 2021/695 Evropskega parlamenta in Sveta[9] in Uredba (EU) 2021/523 Evropskega parlamenta in Sveta[10]) in sredstev, dodeljenih za digitalni prehod v skladu z Uredbo (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta[11]. S tem sklepom bi se moral torej vzpostaviti program politike Pot v digitalno desetletje, da bi se dosegla, pospešila in oblikovala uspešna digitalna preobrazba gospodarstva in družbe Unije.

(6) Za spremljanje začrtane poti Unije glede hitrosti digitalne preobrazbe bi bilo treba določiti digitalne cilje. Te cilje bi bilo treba povezati s konkretnimi področji, na katerih bi bilo treba skupaj doseči napredek v Uniji. Cilji sledijo štirim glavnim točkam iz sporočila o digitalnem kompasu, opredeljenim kot bistvena področja za digitalno preobrazbo Unije: digitalna znanja in spretnosti, digitalna infrastruktura, digitalizacija podjetij in javnih storitev.

(7) Osnovna in napredna digitalna znanja in spretnosti so ključni za krepitev kolektivne odpornosti družbe Unije. Digitalno opolnomočeni in sposobni državljani bodo lahko izkoristili priložnosti digitalnega desetletja. Poleg tega mora digitalno usposabljanje in izobraževanjem podpreti delovno silo pri pridobivanju specializiranih digitalnih znanj in spretnosti, ki bodo veliko več ljudem kot danes omogočili zaposlitev na kakovostnih delovnih mestih in uspešne poklicne poti, pri čemer se bo razlika med deležem žensk in moških zmanjšala. Trajnostna digitalna infrastruktura za povezljivost, mikroelektroniko in zmožnost obdelave obsežnih podatkov je poleg tega bistveni dejavnik, ki omogoča, da se izkoristijo prednosti digitalizacije, za nadaljnji tehnološki razvoj in vodilni položaj EU na digitalnem področju. Potrebna je odlična in varna povezljivost za vse in povsod v Evropi, vključno s podeželskimi in oddaljenimi območji[12]. Družbene potrebe po pasovni širini nalaganja in prenosa se stalno povečujejo. Do leta 2030 bi morala biti omrežja z gigabitno hitrostjo pod dostopnimi pogoji na voljo za vse, ki potrebujejo ali si želijo tako zmogljivost. Poleg tega se pričakuje, da bo v prihodnosti še večje povpraševanje po mikroprocesorjih, ki so že zdaj na začetku večine ključnih strateških vrednostnih verig, zlasti po najinovativnejših. Pričakuje se, da bodo ključni omogočitveni dejavniki tudi izredno varna in podnebno nevtralna robna vozlišča, ki zagotavljajo dostop do podatkovnih storitev z nizko latenco, ne glede na to, kje se podjetja nahajajo, in zmogljivostjo kvantnih naprav.

(8) Vse zgoraj navedene tehnologije bodo poleg omogočitvenih dejavnikov v središču novih izdelkov, novih proizvodnih procesov in novih poslovnih modelov, ki bodo temeljili na pravični izmenjavi podatkov v podatkovnem gospodarstvu. Preobrazba podjetij bo odvisna od njihove zmožnosti, da hitro in široko sprejmejo nove digitalne tehnologije, tudi v industrijskih in storitvenih ekosistemih, ki še zaostajajo.

(9) Od digitalnih tehnologij bodo prav tako zelo odvisni demokratično življenje in javne storitve, zato bi morali biti v celoti dostopni vsem, da bi ljudje lahko uporabljali najboljše digitalno okolje, ki bo uporabnikom ponujalo učinkovite in prilagojene

---

9 Uredba (EU) 2021/695 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. aprila 2021 o vzpostavitvi okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa, določitvi pravil za sodelovanje in razširjanje rezultatov ter razveljavitvi uredb (EU) št. 1290/2013 in (EU) št. 1291/2013 (UL L 170, 12.5.2021, str. 1).

10 Uredba (EU) 2021/523 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. marca 2021 o vzpostavitvi Programa InvestEU in spremembi Uredbe (EU) 2015/1017 (UL L 107, 26.3.2021, str. 30).

11 Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17).

12 Dolgoročna vizija za podeželska območja EU (COM(2021) 345 final).

storitve in orodja z visokimi standardi glede varnosti in zasebnosti, ki bodo preprosti za uporabo.

(10) Komisija bi morala te digitalne cilje pregledati do junija 2026, da bi ocenila, ali še vedno izpolnjujejo visoko zastavljene cilje digitalne preobrazbe, in jih po potrebi posodobila ali uvedla dodatne digitalne cilje.

(11) Za skladen, vključujoč in stalen napredek v smeri digitalne preobrazbe in doseganja digitalnih ciljev v Uniji je potrebna celovita, trdna, zanesljiva, prožna in pregledna oblika upravljanja, ki bo temeljila na tesnem sodelovanju in usklajevanju med institucijami, organi in agencijami Unije ter državami članicami. Ustrezen mehanizem bi moral zagotoviti usklajevanje zbliževanja ter skladnost in učinkovitost politik in ukrepov na ravni Unije in nacionalni ravni. Zato so potrebne določbe o mehanizmu spremljanja in sodelovanja za izvajanje sporočila o digitalnem kompasu.

(12) Ta mehanizem bi moral vključevati izboljšan sistem spremljanja, da se opredelijo vrzeli v strateških digitalnih zmogljivostih Unije. Med drugim bi moral vključevati tudi mehanizem poročanja o napredku pri uresničevanju vizije do leta 2030 in ustreznih digitalnih ciljev ter o splošnejšem stanju skladnosti s cilji iz tega sklepa. Vzpostaviti bi moral okvir za sodelovanje med Komisijo in državami članicami, da bi poiskale rešitve za odpravo pomanjkljivosti in predlagale ciljno usmerjene ukrepe za učinkovito odpravo teh pomanjkljivosti.

(13) Del poročila o stanju digitalnega desetletja bi moral postati indeks digitalnega gospodarstva in družbe[13], ki bi se moral uporabljati za spremljanje napredka pri doseganju digitalnih ciljev. To spremljanje bi moralo vključevati analizo kazalnikov za merjenje napredka na ravni držav članic, nacionalnih politik in pobud, namenjenih doseganju ciljev tega sklepa, ter horizontalne in tematske analize za sledenje digitalni preobrazbi evropskih gospodarstev in razvrščanje napredka držav članic pri tej preobrazbi. Zlasti razsežnosti in kazalniki indeksa digitalnega gospodarstva in družbe bi morali biti usklajeni z digitalnimi cilji iz tega sklepa. V izvedbenih aktih, ki jih mora sprejeti Komisija, bi bilo treba določiti ključne kazalnike uspešnosti za posamezni digitalni cilj. Ti kazalniki bi se morali po potrebi posodobiti za nadaljnje učinkovito spremljanje in upoštevanje tehnološkega razvoja. Mehanizem za zbiranje podatkov v državah članicah bi bilo treba okrepiti, da bi prikazoval natančno stanje napredka pri doseganju digitalnih ciljev ter informacije o ustreznih politikah, programih in pobudah na nacionalni ravni. Komisija bi morala na podlagi pregledov in po potrebi v posvetovanju z državami članicami pripraviti časovni načrt, da se opredelijo prihodnje potrebe za zbiranje podatkov . Komisija bi se morala pri opredelitvi indeksa digitalnega gospodarstva in družbe večinoma opirati na uradne statistične podatke, zbrane v različnih raziskavah Unije na področju informacijske družbe[14]. Pri zbiranju podatkov za te pomembne kazalnike, ki se ne merijo v raziskavah Unije, bi morala uporabiti posebne študije.

(14) Da bi bila sozakonodajalca sproti obveščena o napredku digitalne preobrazbe v Uniji, bi morala Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu predložiti letno poročilo o stanju

---

[13] Indeks digitalnega gospodarstva in družbe je letni nabor analiz in kazalnikov za merjenje, ki se od leta 2014 uporablja za spremljanje splošnega napredka Evrope in primerjalno analizo napredka posameznih držav članic na digitalnem področju, pri čemer se upošteva v postopku evropskega semestra in priporočilih za posamezne države.

[14] Uredba (ES) št. 1006/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. septembra 2009 o spremembi Uredbe (ES) št. 808/2004 o statističnih podatkih Skupnosti v zvezi z informacijsko družbo (UL L 286, 31.10.2009, str. 31).

digitalnega desetletja, ki bi vsebovalo pregled in analizo digitalne preobrazbe Unije ter oceno napredka, doseženega v zvezi s cilji digitalnega desetletja in digitalnimi cilji za obdobje do leta 2030. Poročilo o stanju digitalnega desetletja ter zlasti indeks digitalnega gospodarstva in družbe bi bilo treba vključiti v evropski semester, med drugim vidike, ki se nanašajo na mehanizem za okrevanje in odpornost.

(15) Komisija bi morala zlasti poročati o napredku pri doseganju digitalnih ciljev in pri tem podrobno opredeliti stopnjo napredka Unije glede na predvidene začrtane poti za posamezni cilj, oceno prizadevanj, potrebnih za dosego posameznega cilja, vključno z vrzelmi pri naložbah v digitalne zmogljivosti, ter ozaveščati o ukrepih, potrebnih za povečanje digitalne suverenosti. Poročilo bi moralo prav tako vključevati oceno izvajanja ustreznih regulativnih predlogov in ukrepov, sprejetih na ravni Unije in držav članic.

(16) Poročilo bi na podlagi te analize vključevalo posebne priporočene politike, ukrepe in dejavnosti. Komisija bi morala ob priporočanju politik, ukrepov ali dejavnosti v poročilu upoštevati najnovejše razpoložljive podatke, sprejete skupne zaveze, politike in ukrepe, ki so jih opredelile države članice, ter napredek pri uresničevanju priporočenega ukrepanja, opredeljenega v prejšnjih poročilih in obravnavanega v okviru letnega sodelovanja. Poleg tega bi morala upoštevati razlike v potencialu posameznih držav članic za prispevanje k digitalnim ciljem ter politike, ukrepe in dejavnosti, ki so že vzpostavljeni in se zdijo ustrezni za dosego teh ciljev, čeprav se njihovi učinki še niso pokazali.

(17) V letnem poročilu o stanju digitalnega desetletja bi bilo treba predstaviti izvajanje digitalnih načel, določenih v [vstavi naslov slovesne izjave].

(18) Da bi se dosegli cilji digitalnega desetletja in digitalni cilji, kot so določeni v tem sklepu, ter da bi k temu učinkovito prispevale vse države članice, bi morala zasnova in izvajanje mehanizma spremljanja in sodelovanja zagotavljati izmenjavo informacij in dobrih praks v okviru konstruktivnega in vključujočega dialoga med državami članicami in Komisijo.

(19) Komisija bi morala skupaj z državami članicami izdelati predvidene začrtane poti za Unijo za dosego digitalnih ciljev, kot so določeni v tem sklepu. Te predvidene začrtane poti bi morale nato države članice, kadar je mogoče, pretvoriti v nacionalne začrtane poti. V nacionalnih začrtanih poteh mora biti viden in se upoštevati različen potencial držav članic za prispevanje k digitalnim ciljem. Te začrtane poti bi morale pomagati pri oceni napredka skozi čas na ravni Unije oziroma na nacionalni ravni.

(20) Da bi se zagotovilo uspešno in učinkovito sodelovanje med Komisijo in državami članicami, bi morale države članice Komisiji predložiti nacionalne strateške časovne načrte za digitalno desetletje, ki zajemajo obdobje do leta 2030 in vsebujejo predloge nacionalnih začrtanih poti, kadar je to mogoče in izmerljivo na nacionalni ravni, v katerih so opisani vsi sprejeti, načrtovani ali izvedeni instrumenti, da bi prispevale k doseganju ciljev iz tega sklepa in digitalnih ciljev na ravni Unije. Ti nacionalni strateški časovni načrti za digitalno desetletje bi morali biti ključno orodje za usklajevanje politik držav članic in zagotavljanje predvidljivosti za trg. Države članice bi morale upoštevati ustrezne sektorske pobude na ravni Unije in nacionalni ravni ter zagotoviti skladnost z njimi. Med letnim ciklom sodelovanja bi lahko predlagale prilagoditve nacionalnih strateških časovnih načrtov za digitalno desetletje, da bi se upošteval razvoj digitalnega prehoda na ravni Unije in nacionalni ravni ter da bi se odzvale zlasti na politike, ukrepe in dejavnosti, ki jih je priporočila Komisija.

(21) Pravočasna razpoložljivost radiofrekvenčnega spektra in dostop do njega sta ključna za dosego ciljev povezljivosti programa politike Pot v digitalno desetletje. V tem okviru države članice in uporabniki spektra potrebujejo predvidljivost in varnost ter obenem prožnost (glede na spreminjajoče se potrebe) pri načrtovanju mejnikov za razpoložljivost spektra. Z zgodnjim obveščanjem o prihodnji razpoložljivosti spektra in vložku pri določanju mejnikov s strani ključnih deležnikov (kot so javni organi, industrija in uporabniki) bi se zlasti v okviru hitro razvijajočega se procesa digitalne in zelene preobrazbe povečali pravna varnost in predvidljivost naložb.

(22) Ker je spekter bistven za dosego digitalnih ciljev ter zlasti za varno, učinkovito in trajnostno digitalno infrastrukturo, bi morale države članice poročati tudi o svojih sprejetih in prihodnjih politikah in ukrepih glede razpoložljivosti in možnosti uporabe radiofrekvenčnega spektra za obstoječe uporabnike ter morebitne vlagatelje in operaterje. Komisija bi lahko v zvezi s tem – brez poseganja v možnost, da predlaga nove strateške usmeritve ali mehanizme na področju politike radiofrekvenčnega spektra v skladu s členom 4(4) Direktive (EU) 2018/1972 Evropskega parlamenta in Sveta[15] – zagotovila ustrezne smernice, da bi se izpolnili splošni in digitalni cilji iz tega sklepa.

(23) Sodelovalni dialog med Komisijo in državami članicami bi se moral začeti z oceno nacionalnih strateških časovnih načrtov za digitalno desetletje in bi moral temeljiti na podatkih in oceni iz poročila o stanju digitalnega desetletja ter na povratnih informacijah ustreznih deležnikov.

(24) To sodelovanje bi moralo biti nato strukturirano v okviru letnega cikla. Pri časovnem razporedu letnega sodelovanja bi bilo treba upoštevati potrebo po razmisleku o rezultatih dosedanjega sodelovanja ter ukrepih, dejavnostih in prilagoditvah nacionalnih strateških časovnih načrtov za digitalno desetletje, predlaganih v poročilu za naslednje leto.

(25) Države članice, za katere se v poročilu šteje, da na določenem področju niso dosegle zadostnega napredka, bi morale za napredek pri doseganju ciljev v skladu s predvidenimi začrtanimi potmi predlagati prilagoditvene ukrepe in dejavnosti, ki jih nameravajo izvesti za spodbuditev napredka na zadevnem kritičnem področju. Poleg tega bi morale Komisija in države članice proučiti, kako so te skupaj in posamezno obravnavale politike, ukrepe in dejavnosti, priporočene v poročilu iz prejšnjega leta. Država članica lahko zahteva začetek postopka medsebojnega strokovnega pregleda, da bi drugim državam članicam omogočila predložitev pripomb o predlogih, ki jih namerava predstaviti v nacionalnem strateškem časovnem načrtu za digitalno desetletje, zlasti glede njihove primernosti za dosego specifičnega cilja. Začetek postopka medsebojnega strokovnega pregleda v zvezi s strateškim časovnim načrtom za digitalno desetletje države članice lahko predlaga tudi Komisija.

(26) Komisija in ena ali več držav članic lahko sprejmejo skupne zaveze o usklajenih ukrepih, ki jih želijo sprejeti, da bi dosegle cilje, vzpostavile večdržavne projekte ter se dogovorile o vseh drugih ukrepih in dejavnostih na ravni Unije in nacionalni ravni zaradi napredka pri doseganju ciljev v skladu s predvidenimi začrtanimi potmi.

(27) Da bi se dosegli digitalni in drugi cilji, je bistveno učinkovito izvajanje priporočenih politik, ukrepov in dejavnosti ter nacionalnih strateških časovnih načrtov za digitalno

[15] Direktiva (EU) 2018/1972 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o Evropskem zakoniku o elektronskih komunikacijah (UL L 321, 17.12.2018, str. 36).

desetletje in njihovih prilagoditev. Če država članica teh ukrepov ne izvaja učinkovito in so navedeni razlogi za njeno neučinkovitost nezadostni, lahko Komisija brez poseganja v svoje pristojnosti na podlagi Pogodbe sprejme posebno priporočilo. Taka priporočila bi morala upoštevati in dopolnjevati zadnja priporočila, izdana za posamezno državo v okviru evropskega semestra.

(28) Zadevna država članica bi morala priporočilo čim bolj upoštevati in po potrebi prilagoditi nacionalni strateški časovni načrt za digitalno desetletje. Če pa priporočila ne namerava izvesti, bi morala pojasniti razloge, zakaj se za to ni odločila, in te razloge objaviti.

(29) Komisija bi morala zaradi zagotovitve preglednosti in udeležbe javnosti sodelovati z vsemi zainteresiranimi deležniki. Zato bi morala tesno sodelovati z deležniki, vključno z zasebnimi in javnimi akterji, kot so osebe javnega prava v sektorju izobraževanja ali zdravstva, in se z njimi posvetovati o ukrepih za pospešitev digitalne preobrazbe na ravni Unije. Vključenost deležnikov bi bila pomembna tudi na ravni držav članic, zlasti pri sprejemanju nacionalnih strateških časovnih načrtov za digitalno desetletje in njihovih prilagoditev.

(30) Večdržavni projekti, ki vključujejo več držav članic, bi morali omogočati obsežno intervencijo na ključnih področjih, ki je potrebna za doseganje digitalnih ciljev, zlasti z združevanjem sredstev Unije, držav članic in po potrebi sredstev iz zasebnih virov. Izvajati bi se morali usklajeno, Komisija in države članice pa bi morale pri tem tesno sodelovati. Zato bi morala imeti Komisija osrednjo vlogo pri pospeševanju uvajanja večdržavnih projektov, tako da bi med kategorijami projektov, okvirno vključenih v Prilogo, opredelila večdržavne projekte, pripravljene za izvajanje, ter pri svetovanju državam članicam o izbiri mehanizma izvajanja, izbiri virov financiranja in njihovem združevanju, drugih strateških zadevah, povezanih z izvajanjem teh projektov, in, kjer je to primerno, izboru Konzorcija evropske digitalne infrastrukture kot mehanizma za izvajanje.

(31) Javna podpora večdržavnim projektom bi se morala uporabiti zlasti za sorazmerno odpravo nedelovanja trga ali neoptimalnih naložbenih razmer, ne da bi podvajala ali nadomestila zasebno financiranje, ter imeti jasno evropsko dodano vrednost v skladu z veljavnim pravom Unije in nacionalnim pravom, skladnim s pravom Unije.

(32) Večdržavni projekti bi morali imeti možnost, da učinkovito privabijo in združujejo različne vire financiranja Unije in držav članic. Zlasti bi moralo biti omogočeno združevanje sredstev iz programa Unije, ki se upravlja centralno, in sredstev, ki jih dodelijo države članice, kar pod določenimi pogoji vključuje prispevke iz mehanizma za okrevanje in odpornost, kot je pojasnjeno v delu 3 smernic Komisije za države članice o načrtih za okrevanje in odpornost[16], ter prispevkov iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Kohezijskega sklada. Kadar to upravičuje narava določenega večdržavnega projekta, bi moral biti ta odprt tudi za prispevke subjektov, ki niso Unija in države članice, vključno z zasebnimi prispevki.

(33) Komisija bi morala državam članicam v sodelovanju z njimi in v vlogi koordinatorke večdržavnih projektov pomagati pri opredelitvi njihovih interesov za vsedržavne projekte, podati smernice za izbor optimalnih mehanizmov za izvajanje in zagotoviti pomoč pri izvajanju, s čimer bi prispevala k čim širšemu sodelovanju.

[16] Bruselj, SWD(2021) 12 final z dne 22. januarja 2021.

(34) Komisija bi morala biti zmožna vzpostaviti Konzorcij evropske digitalne infrastrukture za izvajanje tega večdržavnega projekta, če države članice za to zaprosijo in se ji to zdi ustrezno, zlasti kadar ni na voljo nobenega drugega primernega mehanizma za izvajanje.

(35) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja tega sklepa bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila v zvezi s ključnimi kazalniki uspešnosti in za ustanovitev Konzorcija evropske digitalne infrastrukture. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta[17] –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

POGLAVJE 1

PREDMET UREJANJA, CILJI IN OPREDELITEV POJMOV

Člen 1

Predmet urejanja

(1) Ta sklep vzpostavlja program politike Pot v digitalno desetletje ter določa mehanizem spremljanja in sodelovanja za ta program, sestavljen iz ukrepov za:

(a) jasno določitev smeri za digitalno preobrazbo Unije in uresničitev digitalnih ciljev;

(b) organiziranje in spodbujanje sodelovanja med institucijami Unije in državami članicami ter

(c) zagotavljanje doslednosti, primerljivosti in popolnosti spremljanja in poročanja s strani Unije.

(2) Ta sklep vzpostavlja tudi okvir za večdržavne projekte.

Člen 2

Splošni cilji

Institucije Unije in države članice s sodelovanjem podprejo in dosežejo naslednje splošne cilje:

(a) spodbujanje na humanocentričnega, vključujočega, varnega in odprtega digitalnega okolja, v katerem digitalne tehnologije in storitve spoštujejo in krepijo načela in vrednote Unije;

(b) okrepitev kolektivne odpornosti držav članic in premostitev digitalnega razkoraka, zlasti s spodbujanjem osnovnih in specializiranih digitalnih znanj in spretnosti za vse ter pospeševanjem razvoja visokozmogljivih sistemov digitalnega izobraževanja in usposabljanja;

[17] Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

(c) zagotavljanje digitalne suverenosti, zlasti z varno in dostopno digitalno infrastrukturo, zmožno obdelati ogromne količine podatkov, ki omogoča še drug tehnološki razvoj, s čimer podpira konkurenčnost industrije Unije;

(d) spodbujanje uvajanja in uporabe digitalnih zmogljivosti, ki omogočajo dostop do digitalnih tehnologij in podatkov pod preprostimi in pravičnimi pogoji, da se doseže visoka raven digitalne intenzivnosti in inovacij v podjetjih Unije, zlasti v malih in srednjih podjetjih;

(e) zagotavljanje, da so demokratično življenje, javne storitve ter storitve zdravstvenega varstva in nege na spletu dostopne za vse, zlasti za prikrajšane skupine, vključno z invalidi, s ponujanjem vključujočih, učinkovitih in prilagojenih storitev in orodij z visokimi standardi varnosti in zasebnosti;

(f) zagotavljanje, da digitalna infrastruktura in tehnologije postanejo bolj trajnostne, energijsko učinkovite in gospodarne z viri ter v skladu z evropskim zelenim dogovorom prispevajo k trajnostnima krožnima in podnebno nevtralnima gospodarstvu in družbi;

(g) omogočanje usklajenih pogojev za naložbe v digitalno preobrazbo po vsej Uniji, vključno z okrepitvijo sinergij med porabo sredstev Unije in nacionalnih sredstev ter razvojem predvidljivih regulativnih pristopov;

(h) zagotavljanje, da se vse politike in programi, ki so pomembni za dosego digitalnih ciljev, usklajeno in dosledno upoštevajo ter tako v celoti prispevajo k digitalnemu prehodu.

Člen 3

Opredelitev pojmov

V tem sklepu se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

(1) „indeks digitalnega gospodarstva in družbe“ pomeni letni nabor analiz in kazalnikov za merjenje, na podlagi katerih Komisija spremlja splošno digitalno uspešnost Unije in držav članic v več razsežnostih politike, vključno z napredkom pri doseganju digitalnih ciljev iz člena 4;

(2) „večdržavni projekti“ pomeni obsežne projekte, ki lajšajo doseganje digitalnih ciljev iz člena 4, pri čemer vključujejo financiranje Unije in držav članic, in izpolnjujejo zahteve iz člena 12;

(3) „statistični podatki“ pomeni statistične podatke, kakor so opredeljeni v členu 3(1) Uredbe (ES) št. 223/2009 Evropskega parlamenta in Sveta[18];

(4) „medsebojni strokovni pregled“ pomeni mehanizem pregleda, s katerim lahko države članice v okviru letnega sodelovanja, vzpostavljenega v členu 8, ki se lahko uporablja za izmenjavo dobrih praks, predložijo pripombe o specifičnih vidikih politik, ukrepov in dejavnosti, ki jih je predlagala določena država članica, ter zlasti

[18] Uredba (ES) št. 223/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 2009 o evropski statistiki ter razveljavitvi Uredbe (ES, Euratom) št. 1101/2008 Evropskega parlamenta in Sveta o prenosu zaupnih podatkov na Statistični urad Evropskih skupnosti, Uredbe Sveta (ES) št. 322/97 o statističnih podatkih Skupnosti in Sklepa Sveta 89/382/EGS, Euratom, o ustanovitvi Odbora za statistične programe Evropskih skupnosti (UL L 87, 31.3.2009, str. 164).

o njihovi primernosti, da prispevajo k doseganju specifičnega cilja v okviru digitalnih ciljev iz člena 4;

(5) „predvidena začrtana pot“ pomeni domnevno začrtano pot za vsak specifični digitalni cilj do leta 2030, da se dosežejo digitalni cilji, ki so določeni v členu 4 in temeljijo na preteklih podatkih, kadar so ti na voljo.

POGLAVJE 2

DIGITALNI CILJI

Člen 4

Digitalni cilji

(1) Institucije Unije in države članice sodelujejo pri doseganju naslednjih digitalnih ciljev v Uniji do leta 2030:

(1) digitalno usposobljeno prebivalstvo in visoko usposobljeni strokovnjaki na digitalnem področju:

(a) vsaj 80 % ljudi, starih od 16 do 74 let, ima vsaj osnovna digitalna znanja in spretnosti;

(b) vsaj 20 milijonov zaposlenih strokovnjakov s področja informacijske in komunikacijske tehnologije (IKT), pri čemer se zmanjša razlika med deležem žensk in moških;

(2) varne, učinkovite in trajnostne digitalne infrastrukture:

(a) vsi evropski domovi so pokriti z gigabitnim omrežjem, vsa naseljena območja pa z omrežjem 5G;

(b) proizvodnja najsodobnejših in trajnostnih polprevodnikov v Uniji predstavlja vsaj 20 % vrednosti svetovne proizvodnje;

(c) v Uniji je uvedenih vsaj 10 000 izredno varnih in podnebno nevtralnih robnih vozlišč, razporejenih tako, da se zagotovi dostop do podatkovnih storitev z nizko latenco (nekaj milisekund), ne glede na to, kje se podjetja nahajajo;

(d) Unija ima do leta 2025 prvi računalnik s kvantnim pospeševanjem, ki ji bo omogočil, da bo do leta 2030 v vrhu kvantnih zmogljivosti;

(3) digitalna preobrazba podjetij:

(a) vsaj 75 % podjetij Unije uporablja:

(1) storitve računalništva v oblaku,

(2) velepodatke,

(3) umetno inteligenco,

(b) več kot 90 % malih in srednjih podjetij (MSP) Unije dosega vsaj osnovno raven digitalne intenzivnosti;

(c) Unija povečuje nabor inovativnih podjetij v razširitveni fazi in izboljšuje njihov dostop do financiranja, zaradi česar se bo število samorogov vsaj podvojilo;

(4) digitalizacija javnih storitev:

(a) 100 % ključnih javnih storitev je zagotovljenih na spletu in dostopnih državljanom in podjetjem Unije;

(b) 100 % državljanov Unije ima dostop do svoje zdravstvene dokumentacije (elektronskih zdravstvenih zapisov);

(c) vsaj 80 % državljanov Unije uporablja digitalno identifikacijo.

(2) Komisija leta 2026 pregleda digitalne cilje iz odstavka 1. Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo o rezultatu pregleda ter poda zakonodajni predlog za revizijo digitalnih ciljev iz odstavka 1, če se ji zdi to potrebno, da se obravnavajo tehnični, gospodarski in družbeni razvoj za uspešno digitalno preobrazbo Unije.

POGLAVJE 3

UPRAVLJANJE: MEHANIZEM SPREMLJANJA IN SODELOVANJA

Člen 5

Spremljanje napredka

(1) Komisija spremlja napredek Unije glede na digitalne in druge cilje iz členov 2 in 4. Pri tem se opira na indeks digitalnega gospodarstva in družbe ter za namen tega sklepa v skladu s členom 25(2) v izvedbenem aktu določi ključne kazalnike uspešnosti za posamezni digitalni cilj .

(2) Države članice Komisiji pravočasno zagotovijo potrebne statistične in druge podatke za učinkovito spremljanje digitalnega prehoda in stopnje doseganja digitalnih ciljev iz člena 4. V to so zajete ustrezne informacije o razpoložljivosti in dostopnosti spektra. Če ustrezni statistični podatki držav članic še niso na voljo, lahko Komisija v posvetovanju z državami članicami uporabi drugo metodologijo zbiranja podatkov, kot so študije ali neposredno zbiranje podatkov od držav članic. Uporaba te druge metodologije zbiranja podatkov ne vpliva na naloge Eurostata, kot so določene v Sklepu Komisije 2012/504/EU[19].

(3) Komisija v tesnem sodelovanju z državami članicami določi predvidene začrtane poti na ravni Unije za dosego posameznih digitalnih ciljev, ki se bodo uporabljale kot podlaga za spremljanje in nacionalne strateške časovne načrte za digitalno desetletje. Glede na tehnični, gospodarski ali družbeni razvoj po potrebi posodobi eno ali več od teh predvidenih začrtanih poti.

(4) Države članice Komisiji pravočasno zagotovijo potrebne informacije za učinkovito spremljanje napredka pri izvajanju načel, določenih v [vstavi naslov slovesne izjave].

Člen 6

Poročilo o stanju digitalnega desetletja

(1) Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu vsako leto predloži poročilo o stanju digitalnega desetletja. To poročilo je celovito poročilo Komisije o napredku pri doseganju digitalne preobrazbe Unije ter vključuje indeks digitalnega gospodarstva in družbe.

[19] Sklep Komisije 2012/504/EU z dne 17. septembra 2012 o Eurostatu (UL L 251, 18.9.2012, str. 49).

(2) Komisija v poročilu o stanju digitalnega desetletja oceni napredek digitalnega prehoda Unije glede na digitalne cilje iz člena 4 ter stanje skladnosti s splošnimi cilji iz člena 2 in načeli, določenimi v [vstavi naslov slovesne izjave]. Ocena napredka temelji zlasti na analizi in ključnih kazalnikih uspešnosti iz indeksa digitalnega gospodarstva in družbe v primerjavi z ravnjo Unije in po potrebi nacionalnimi predvidenimi začrtanimi potmi, po potrebi pa tudi na vzpostavitvi večdržavnih projektov in napredku pri teh projektih.

(3) Komisija lahko v poročilu o stanju digitalnega desetletja priporoči politike, ukrepe ali dejavnosti, ki bi jih morale države članice sprejeti na področjih, na katerih napredek pri doseganju digitalnih ciljev iz člena 4 ni bil zadosten ali na katerih so bile glede na rezultate navedenega poročila ugotovljene precejšnje vrzeli in pomanjkljivosti. S temi priporočenimi politikami, ukrepi ali dejavnostmi se lahko zlasti obravnavajo:

(a) raven ambicij prispevkov in pobud, ki jih države članice predlagajo za skupno dosego ciljev iz členov 2 in 4;

(b) politike, ukrepi in dejavnosti na ravni držav članic ter druge politike in ukrepi s potencialnim čezmejnim pomenom;

(c) vse dodatne politike, ukrepi ali dejavnosti, ki bi lahko bili potrebni v prilagoditvah nacionalnih strateških časovnih načrtov za digitalno desetletje;

(d) interakcije med obstoječimi in načrtovanimi politikami, ukrepi in dejavnostmi ter doslednost teh politik, ukrepov in dejavnosti.

(4) V poročilu se upoštevajo skupne zaveze iz člena 8(4) in njihovo izvajanje.

(5) V njem so zajete tudi informacije o napredku v zvezi s priporočenimi politikami, ukrepi ali dejavnostmi iz člena 3 tega sklepa ter priporočili, sprejetimi v skladu s členom 9, in njihovim izvajanjem.

(6) V poročilu se lahko tudi oceni potreba po dodatnih politikah, ukrepih ali dejavnostih, ki so morda potrebne na ravni Unije.

(7)

Člen 7

Nacionalni strateški časovni načrti za digitalno desetletje

(1) Države članice Komisiji do [*šest mesecev po začetku veljavnosti tega sklepa – točni datum vstavi Urad za publikacije]* predložijo nacionalne strateške časovne načrte za digitalno desetletje, ki so skladni z digitalnimi in drugimi cilji iz tega sklepa ter prispevajo k njihovi dosegi na ravni Unije. Države članice in Komisija upoštevajo ustrezne sektorske pobude in zagotovijo skladnost z njimi.

(2) Države članice v nacionalnih strateških časovnih načrtih za digitalno desetletje določijo:

(a) glavne izvedene, sprejete in načrtovane politike, ukrepe in dejavnosti, ki prispevajo k digitalnim in drugim ciljem iz členov 2 in 4;

(b) nacionalne predvidene začrtane poti, ki prispevajo k ustreznim digitalnim ciljem, merljivim na nacionalni ravni;

(c) pričakovani učinek na posamezni digitalni cilj kot posledice izvajanih, sprejetih in načrtovanih politik, ukrepov in dejavnosti;

(d) časovni okvir izvajanja sprejetih in načrtovanih politik, ukrepov in dejavnosti ter oceno časovnega okvira, kdaj naj bi te politike, ukrepi in dejavnosti začeli vplivati na doseganje digitalnih ciljev.

(3) Politike, ukrepi in dejavnosti iz točke (a) se nanašajo na dosego digitalnih in drugih ciljev iz tega sklepa, za katere na datum predložitve nacionalnih strateških časovnih načrtov za digitalno desetletje ali prilagoditve teh načrtov velja eno ali več od naslednjega:

(a) v veljavi je pravo Unije ali nacionalno pravo, ki se neposredno uporablja;

(b) sprejeta je bila ena ali več zavez za sprejetje politik, ukrepov ali dejavnosti;

(c) dodeljena so bila finančna sredstva,

(d) mobilizirani so bili človeški viri,

(e) ustrezni nacionalni organi so namenili ali že dodelili sredstva za radiofrekvenčni spekter;

(f) pomenijo druge pomembne omogočitvene dejavnike, povezane z digitalnimi in drugimi cilji.

(4) Države članice zagotovijo splošni pregled naložb, potrebnih za prispevanje k digitalnim in drugim ciljem, kot so določeni v njihovih nacionalnih strateških časovnih načrtih za digitalno desetletje, ter splošni opis virov teh naložb, po potrebi vključno z načrtovano uporabo programov in instrumentov Unije. V nacionalne strateške časovne načrte za digitalno desetletje so lahko vključeni predlogi večdržavnih projektov.

(5) Države članice zagotovijo, da njihovi nacionalni strateški časovni načrti za digitalno desetletje upoštevajo zadnja priporočila za posamezne države članice, izdana v okviru evropskega semestra. V prilagoditvah nacionalnih strateških časovnih načrtov za digitalno desetletje se upoštevajo priporočene politike, ukrepi in dejavnosti v skladu s členom 6(3) ter priporočila, sprejeta v skladu s členom 9.

(6) Komisija državam članicam zagotovi smernice in podporo pri pripravi njihovih nacionalnih strateških časovnih načrtov za digitalno desetletje, vključno s tem, kako na nacionalni ravni, kadar je to mogoče, določiti ustrezne predvidene začrtane poti, ki lahko učinkovito prispevajo k doseganju predvidenih začrtanih poti na ravni Unije.

Člen 8

Letno sodelovanje med Komisijo in državami članicami

(1) Države članice tesno sodelujejo s Komisijo pri opredelitvi načinov za odpravo pomanjkljivosti na področjih, na katerih napredek pri doseganju enega ali več digitalnih ciljev iz člena 4 ni bil zadosten ali na katerih so bile glede na rezultate poročila o stanju digitalnega desetletja ugotovljene precejšnje vrzeli in pomanjkljivosti. Pri tej analizi se upoštevajo zlasti različne zmožnosti držav članic, da prispevajo k nekaterim digitalnim ciljem, in tveganje, da bi lahko zamude pri določenih ciljih škodljivo vplivale na doseganje drugih digitalnih ciljev.

(2) Komisija in države članice si v dveh mesecih od objave poročila o stanju digitalnega desetletja prizadevajo razpravljati o začetnih pripombah držav članic, zlasti glede

politik, ukrepov in dejavnosti, ki jih je Komisija priporočila v poročilu o stanju digitalnega desetletja.

(3) Zadevne države članice Komisiji v petih mesecih od objave poročila o stanju digitalnega desetletja predložijo prilagoditve nacionalnih strateških časovnih načrtov za digitalno desetletje, ki vsebujejo politike, ukrepe in dejavnosti, ki jih nameravajo sprejeti, če je to primerno, vključno s predlogi za večdržavne projekte, da se spodbudi napredek na področjih, na katera se nanašajo digitalni cilji iz člena 4, in izpolnijo cilji iz člena 2. Če država članica meni, da ukrepanje ni potrebno in da njenega nacionalnega strateškega časovnega načrta za digitalno desetletje ni treba posodobiti, to pisno obrazloži.

(4) Komisija in ena ali več držav članic lahko kadar koli med letnim sodelovanjem sprejmejo skupne zaveze, se z drugimi državami članicami posvetujejo o politiki, ukrepih ali dejavnostih ali vzpostavijo večdržavne projekte, kot je določeno v členu 12. Komisija ali država članica, ki je predlagala politiko, ukrep ali dejavnost, lahko tudi zahteva začetek postopka medsebojnega strokovnega pregleda glede specifičnih vidikov te politike, ukrepa ali dejavnosti ter zlasti o njihovi primernosti, da prispevajo k doseganju specifičnega digitalnega cilja. Rezultat tega pregleda se lahko vključi v naslednje poročilo o stanju digitalnega desetletja.

(5) Komisija si prizadeva, da pred objavo poročila o stanju digitalnega desetletja države članice obvesti o priporočenih politikah, ukrepih in dejavnostih, ki jih namerava vključiti vanj.

Člen 9

Priporočila

(1) Če država članica ne opravi ustreznih prilagoditev nacionalnega strateškega časovnega načrta za digitalno desetletje v skladu s politikami, ukrepi ali dejavnostmi, ki jih je v skladu s členom 6(3) priporočila Komisija, in ne navede zadostnih razlogov za to, lahko Komisija sprejme priporočilo, vključno s posebno analizo tega, kako bi lahko ta neprilagoditev vplivala na doseganje digitalnih in drugih ciljev iz tega sklepa.

(2) Zadevna država članica priporočilo Komisije čim bolj upošteva in po potrebi v treh mesecih ustrezno prilagodi nacionalni strateški časovni načrt za digitalno desetletje. Če zadevna država članica meni, da nacionalnega strateškega časovnega načrta za digitalno desetletje ne bi smela prilagoditi v skladu s celotnim priporočilom ali njegovim bistvenim delom, v treh mesecih Komisiji pisno pojasni razloge za to in jih objavi.

(3) Priporočila dopolnjujejo zadnja priporočila za posamezno državo, izdana v okviru evropskega semestra.

(4) Poleg tega, kadar Komisija ugotovi, da nacionalni ukrepi niso zadostni ter ogrožajo pravočasno doseganje digitalnih in drugih ciljev iz tega sklepa, lahko predlaga ustrezne ukrepe in uporabi pooblastila v skladu s Pogodbama, da zagotovi skupno dosego teh ciljev.

(5) Če država članica več let stalno odstopa od nacionalnih predvidenih začrtanih poti oziroma ne namerava sprejeti popravnega ukrepa, ki temelji na prejšnjem priporočilu Komisije, lahko Komisija začne ciljno usmerjen dialog z zadevno državo članico ter o tem obvesti Evropski parlament in Svet.

(6) Komisija o vseh priporočilih, sprejetih v skladu s tem členom, obvesti Evropski parlament in Svet.

Člen 10

Sodelovanje

(1) Komisija in države članice tesno sodelujejo pri izvajanju obveznosti in nalog, določenih v tem sklepu. Države članice lahko v ta namen s Komisijo ali s Komisijo in državami članicami začnejo dialog o vseh temah, pomembnih za dosego digitalnih in drugih ciljev. Komisija zagotovi vse ustrezne storitve tehnične pomoči in strokovno znanje, poskrbi pa tudi za strukturirano izmenjavo informacij in dobrih praks ter usklajevanje.

Člen 11

Posvetovanja z deležniki

(1) Komisija pri zbiranju informacij ter oblikovanju priporočenih politik, ukrepov in dejavnosti za izvajanje tega sklepa tesno sodeluje z zasebnimi in javnimi deležniki, vključno s socialnimi partnerji.

(2) Države članice pri sprejemanju nacionalnih strateških časovnih načrtov za digitalno desetletje in njihovih prilagoditev v skladu z nacionalno zakonodajo sodelujejo z zasebnimi in javnimi deležniki, vključno s socialnimi partnerji.

POGLAVJE 4

OKVIR ZA VEČDRŽAVNE PROJEKTE

Člen 12

Večdržavni projekti

(1) Splošni cilj večdržavnih projektov je olajšati dosego digitalnih ciljev.

(2) Večdržavni projekti so namenjeni izpolnjevanju enega ali več naslednjih specifičnih ciljev:

(a) izboljšanje sodelovanja med Unijo in državami članicami pri doseganju ciljev digitalnega desetletja;

(b) okrepitev tehnološke odličnosti in industrijske konkurenčnosti Unije na področju kritičnih tehnologij, digitalnih izdelkov, storitev in infrastrukture, ki so bistveni za gospodarsko okrevanje in blaginjo ter varnost in varstvo državljanov;

(c) odprava strateških pomanjkljivosti in odvisnosti Unije vzdolž digitalnih dobavnih verig;

(d) obsežnejše razširjanje in najboljša uporaba digitalnih rešitev na področjih javnega interesa in v zasebnem sektorju;

(e) prispevanje k trajnostni digitalni preobrazbi družbe in gospodarstva, ki koristi vsem podjetjem in državljanom po vsej Uniji.

(f)

(3) V Prilogi je naveden okvirni seznam možnih področij dejavnosti, na katerih bi bilo mogoče vzpostaviti večdržavne projekte za obravnavo teh specifičnih ciljev.

(a)

(4) Pri večdržavnem projektu sodelujejo vsaj tri države članice.

(5) Za večdržavne projekte se še naprej uporabljata veljavno pravo Unije in nacionalno pravo, skladno s pravom Unije.

(6) Komisija lahko sprejme priporočilo za vzpostavitev večdržavnega projekta ali za povabilo državi članici k sodelovanju v večdržavnem projektu, ki izpolnjuje zahteve iz odstavkov (1) do (3), pri čemer upošteva napredek pri izvajanju nacionalnih strateških časovnih načrtov za digitalno desetletje in zavezanost ukrepanju, ki ga je priporočila Komisija. Komisija in države članice lahko tudi sprejmejo skupno zavezo o vzpostavitvi večdržavnega projekta ali pridružitvi k takemu projektu.

Člen 13

Izbira in izvajanje večdržavnih projektov

(1) Komisija v tesnem sodelovanju z državami članicami pripravi in v obliki priloge k poročilu o stanju digitalnega desetletja objavi strateška načela in prednostne naloge pri izvajanju večdržavnih projektov ter poročilo o napredku večdržavnih projektov, izbranih za izvajanje ob objavi poročila, pri čemer upošteva predloge za večdržavne projekte v nacionalnih strateških časovnih načrtih za digitalno desetletje in skupne zaveze.

(2) K večdržavnemu projektu lahko, odvisno od vrste ukrepov, potrebnih za dosego zahtevanega cilja, prispevajo vsi programi in naložbene sheme Unije, če to dovoljujejo pravila, določena v pravni podlagi programa.

(3) K večdržavnim projektom lahko, kjer je primerno, prispevajo drugi subjekti, javni ali zasebni.

(4) Izvedbeni mehanizmi za izvajanje večdržavnih projektov so lahko:

(a) skupna podjetja,

(b) konzorciji evropske raziskovalne infrastrukture,

(c) agencije Unije,

(d) neodvisno izvajanje s strani zadevnih držav članic,

(e) namenjeni spodbujanju izvajanja pomembnih projektov skupnega evropskega interesa v skladu s členom 107(3), točka (b), Pogodbe;

(f) konzorciji evropske digitalne infrastrukture v skladu s členom 5 tega sklepa;

(g) vsi drugi ustrezni izvedbeni mehanizmi.

Člen 14

Pospeševalka večdržavnih projektov

(1) Komisija na podlagi svojega priporočila iz člena 12(5), skupnih zavez ali na zahtevo sodelujočih držav članic usklajuje izvajanje večdržavnega projekta, pri čemer deluje kot pospeševalka večdržavnih projektov.

(2) Komisija v prvem koraku usklajevanja objavi razpis za prijavo interesa, naslovljen na vse države članice. Namen tega razpisa je ugotoviti, ali namerava država članica sodelovati v večdržavnem projektu in kolikšen finančni ali nefinančni prispevek predlaga zagotoviti.

(3) Komisija v drugem koraku sodelovanja, če zanimanje za večdržavni projekt izrazijo vsaj tri države članice in hkrati predlagajo finančne ali nefinančne zaveze za zadevni projekt, po posvetovanju z vsemi državami članicami poda smernice o izbiri ustreznega izvedbenega mehanizma, virih financiranja in njihovem združevanju v okviru projekta ter drugih strateških vidikih, povezanih z izvajanjem zadevnega projekta. Komisija lahko sodelujočim državam članicam tudi na lastno pobudo predlaga, da bo usklajevala večdržavni projekt, v skladu s korakoma, opisanima v odstavkih 2 in 3.

(4) Komisija lahko v skladu s členom 15 poda smernice o ustanovitvi novega Konzorcija evropske digitalne infrastrukture.

(5) Komisija podpre izvajanje večdržavnih projektov z zagotavljanjem storitev in sredstev iz člena 10, če je primerno.

POGLAVJE 5

KONZORCIJ EVROPSKE DIGITALNE INFRASTRUKTURE

Člen 15

Cilj in status Konzorcija evropske digitalne infrastrukture

(1) Države članice lahko večdržavni projekt izvajajo v okviru Konzorcija evropske digitalne infrastrukture.

(2) Konzorcij evropske digitalne infrastrukture je pravni subjekt od datuma začetka veljavnosti sklepa Komisije iz člena 16(3), točka (a).

(3) Konzorcij evropske digitalne infrastrukture ima v vsaki državi članici čim širšo pravno sposobnost, ki je pravnim osebam dodeljena v skladu z zakonodajo zadevne države članice. Zlasti lahko pridobiva premično in nepremično premoženje ter intelektualno lastnino, ju ima v lasti in z njima razpolaga, lahko sklepa pogodbe in je stranka v sodnem postopku.

(4) Konzorcij evropske digitalne infrastrukture ima statutarni sedež, ki je na ozemlju države članice.

Člen 16

Ustanovitev Konzorcija evropske digitalne infrastrukture

(1) Države članice, ki zaprosijo za ustanovitev Konzorcija evropske digitalne infrastrukture (v nadaljnjem besedilu: vložnice), vložijo vlogo pri Komisiji. Vloga se vloži pisno in vsebuje:

(a) prošnjo Komisiji za ustanovitev Konzorcija evropske digitalne infrastrukture;

(b) predlagani statut Konzorcija evropske digitalne infrastrukture;

(c) tehnični opis večdržavnega projekta, ki bi ga moral izvajati Konzorcij evropske digitalne infrastrukture;

(d) izjavo države članice gostiteljice, ki Konzorcij evropske digitalne infrastrukture od njegove ustanovitve priznava kot mednarodno organizacijo v smislu člena 143, točka (g), in člena 151(1), točka (b), Direktive Sveta 2006/112/ES[20] ter mednarodno organizacijo v smislu člena 12(1), točka (b), Direktive Sveta 2008/118/ES[21]. Roki in pogoji za izjeme iz navedenih določb se določijo s sporazumom med članicami Konzorcija evropske digitalne infrastrukture.

(2) Komisija oceni vlogo, pri čemer upošteva cilje tega sklepa in praktične preudarke, povezane z izvajanjem večdržavnega projekta, ki bi ga moral izvajati Konzorcij evropske digitalne infrastrukture.

(3) Komisija ob upoštevanju rezultatov ocene iz odstavka 2 in v skladu s postopkom pregleda iz člena 25(2) z izvedbenimi akti sprejme eno od naslednjih odločitev:

(a) ustanovitev Konzorcija evropske digitalne infrastrukture, ko ugotovi, da so izpolnjene zahteve iz tega poglavja;

(b) zavrnitev vloge, če ugotovi, da zahteve iz tega poglavja niso izpolnjene, med drugim, če ni predložena izjava iz člena 16(1), točka (d). V tem primeru lahko države članice z dogovorom še vedno oblikujejo konzorcij, ki pa se ne imenuje Konzorcij evropske digitalne infrastrukture niti se zanj ne uporablja izvedbena struktura iz tega poglavja.

(4) Vložnice so uradno obveščene o odločitvi iz odstavka 2. Če je vloga zavrnjena, se vložnicam odločitev jasno in natančno pojasni.

(5) Sklep o ustanovitvi Konzorcija evropske digitalne infrastrukture se objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

(6) Sklepu o ustanovitvi Konzorcija evropske digitalne infrastrukture se priložijo bistveni elementi statuta Konzorcija, kot so določeni v členu 19(1), točki (a) in (c), in, če je ustrezno, vključeni v vlogo.

Člen 17

Članstvo

(1) Članstvo Konzorcija evropske digitalne infrastrukture vključuje vsaj tri države članice. Članice Konzorcija evropske digitalne infrastrukture z glasovalnimi pravicami so samo države članice, ki zagotovijo finančni ali nefinančni prispevek.

(2) Po sprejetju odločitve o ustanovitvi Konzorcija evropske digitalne infrastrukture se lahko druge države članice pod poštenimi in razumnimi pogoji, določenimi v statutu, kadar koli pridružijo kot članice.

(3) Države članice, ki ne zagotovijo finančnega ali nefinančnega prispevka, se lahko Konzorciju evropske digitalne infrastrukture pridružijo kot opazovalke brez glasovalnih pravic.

---

[20] Direktiva Sveta 2006/112/ES z dne 28. novembra 2006 o skupnem sistemu davka na dodano vrednost (UL L 347, 11.12.2006, str. 1).

[21] Direktiva Sveta 2008/118/ES z dne 16. decembra 2008 o splošnem režimu za trošarino in o razveljavitvi Direktive 92/12/EGS (UL L 9, 14.1.2009, str. 12).

(4) V Konzorciju evropske digitalne infrastrukture lahko sodelujejo tudi subjekti, ki niso države članice, kar lahko med drugim vključuje mednarodne organizacije in zasebne subjekte, kot je podrobno določeno v statutu. V tem primeru imajo države članice skupaj večino glasovalnih pravic v skupščini članic ne glede na količino prispevkov subjektov, ki niso države članice.

Člen 18

Upravljanje

(1) Konzorcij evropske digitalne infrastrukture ima vsaj naslednja organa:

(a) skupščino članov, ki jo sestavljajo države članice, drugi subjekti iz člena 17(4) in Komisija, kot organ s polnimi pooblastili za odločanje, med drugim za sprejetje proračuna;

(b) direktorja, ki ga imenuje skupščina članov, kot izvršilni organ in pravnega zastopnika Konzorcija evropske digitalne infrastrukture.

(2) Komisija sodeluje v razpravah skupščine članov brez glasovalnih pravic. Če pa je finančni prispevek za večdržavni projekt zagotovljen s programom Unije, ki se upravlja centralno, ima Komisija pravico veta na odločitve skupščine.

(3) V statutu Konzorcija evropske digitalne infrastrukture se določijo posebne določbe o upravljanju v skladu z zahtevami iz odstavkov 1 in 2.

Člen 19

Statut Konzorcija evropske digitalne infrastrukture

(1) Statut Konzorcija evropske digitalne infrastrukture vključuje vsaj naslednje:

(a) seznam članov in opazovalcev ter postopek za spremembe članstva in zastopanja, ki spoštuje pravico nesodelujoče države članice, da se priključi Konzorciju evropske digitalne infrastrukture;

(b) podroben opis večdržavnega projekta, naloge članov in po potrebi okvirni časovni razpored;

(c) statutarni sedež in naziv,

(d) pravice in obveznosti članov, vključno z obveznostjo prispevanja v proračun,

(e) glasovalne pravice,

(f) pravila o lastništvu infrastrukture, intelektualni lastnini in drugih sredstvih, če je primerno.

(2) Za spremembe statuta velja postopek iz člena 16.

Člen 20

Odgovornost

(1) Konzorcij evropske digitalne infrastrukture je odgovoren za svoje dolgove.

(2) Finančna odgovornost članov za dolgove Konzorcija evropske digitalne infrastrukture je omejena na njihove ustrezne prispevke v Konzorcij. Člani lahko v

statutu navedejo, da bodo prevzeli vnaprej določeno odgovornost nad svojimi prispevki ali neomejeno odgovornost.

(3) Unija ni odgovorna za dolgove Konzorcija evropske digitalne infrastrukture.

Člen 21

Pravo, ki se uporablja, in sodna pristojnost

(1) Ustanovitev in notranje delovanje Konzorcija evropske digitalne infrastrukture urejajo:

(a) pravo Unije, zlasti ta sklep;

(b) zakonodaja države, v kateri ima Konzorcij evropske digitalne infrastrukture statutarni sedež, za zadeve, ki jih ne urejajo ali jih le delno urejajo akti iz točke (a);

(c) statut in njegova izvedbena pravila.

(2) Brez poseganja v primere, v katerih je na podlagi Pogodb pristojno Sodišče Evropske unije, zakonodaja države, v kateri ima Konzorcij evropske digitalne infrastrukture statutarni sedež, določa pristojno sodišče za reševanje sporov med člani v zvezi s Konzorcijem evropske digitalne infrastrukture, med člani in Konzorcijem ter med Konzorcijem in tretjimi osebami.

Člen 22

Prenehanje

(1) Statut določa postopek, ki se uporabi za prenehanje Konzorcija evropske digitalne infrastrukture na podlagi sklepa skupščine članov. Prenehanje lahko vključuje prenos dejavnosti na drug pravni subjekt.

(2) Če Konzorcij evropske digitalne infrastrukture ni sposoben plačevati dolgov, se uporabljajo pravila o insolventnosti države, v kateri ima Konzorcij statutarni sedež.

Člen 23

Poročanje in nadzor

(1) Konzorcij evropske digitalne infrastrukture pripravi letno poročilo o dejavnostih, ki vsebuje tehnični opis njegovih dejavnosti in finančno poročilo. Odobri ga skupščina članov, nato pa se predloži Komisiji. To poročilo je javno dostopno.

(2) Komisija lahko oblikuje priporočila v zvezi z zadevami iz letnega poročila o dejavnostih.

POGLAVJE 6

KONČNE DOLOČBE

Člen 24

Zagotavljanje informacij

(1) Države članice Komisiji na njeno zahtevo zagotovijo informacije, ki jih potrebuje za izvedbo nalog v skladu s tem sklepom, zlasti informacije, potrebne za izvajanje členov 7, 8 in 9. Informacije, ki jih zahteva Komisija, so sorazmerne z izvajanjem teh nalog. Kadar se zagotovljene informacije nanašajo na informacije, ki so jih pred tem na zahtevo države članice zagotovila podjetja, so taka podjetja o tem obveščena.

Člen 25

Odbor

(1) Komisiji pomaga odbor (v nadaljnjem besedilu: Odbor za komunikacije). Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.

(2) Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011 ob upoštevanju člena 8 Uredbe.

Člen 26

Začetek veljavnosti

(1) Ta sklep začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

V Bruslju,

Za Evropski parlament	*Za Svet*
predsednik	*predsednik*